

International Student Barometer 2019

Välisüliõpilased Eestis ja maailmas

Välistudengite rahulolu
Otsuse tegemise protsess
Turunduskanalid
Saabumine
Õppimine
Tugistruktuurid
Eluolu
Majanduslik mõju

88,2% Eestis õppivatest välistudengitest on rahul kõrgkooli saabumisega seotud tegevustega, kõrgkoolis õppimisega, pakutavate tugiteenustega ning Eestis elamisega.

International Student Barometer, 2019

International Student Barometer 2019

Välisüliõpilased Eestis ja maailmas

Välistudengite rahulolu

Otsuse tegemise protsess

Turunduskanalid

Saabumine

Õppimine

Tugistruktuurid

Eluolu

Majanduslik mõju

Tartu 2020

ARCHIMEDES

Eesti hariduse ja teaduse heaks
For education & research in Estonia
www.archimedes.ee

Küsitluse läbiviija: International Graduate

Tellijä: Sihtasutus Archimedes (Hariduse rahvusvahelistumise agentuur ja väliturunduse agentuur)

Analüüsi autor: Eero Loonurm (SA Archimedes, väliturunduse agentuur)

Kommentaariid: Eveli Soo (Tartu Ülikool), Ülle Tensing (Tartu Ülikool), Kai Kiiv (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia), Gerli Selge (Eesti Maaülikool), Liina Reimann (Estonian Business School), Solveig Jahnke (Eesti Kunstiakadeemia), Sandra Mell (Eesti Kunstiakadeemia), Karolin Mägi (Tallinna Ülikool), Keit Kiissel (Tallinna Tehnikaülikool), Ian Leman (Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor)

Küsitluse "International Student Barometer" läbiviimist ja analüüsi valmimist toetas programm „Dora Pluss“, mida viiakse ellu Euroopa Regionaalarengu fondi toel ning Euroopa Liidu struktuuritoetuste abil. Üks "Dora Pluss" programmi tegevustest on Eestis õppimise ja töötamise võimaluste tutvustamine kaubamärgi "Study in Estonia" raames. Tegevuse elluvijaks on Sihtasutuse Archimedes väliturunduse agentuur ning partneritena on tegevusse kaasatud Eesti kõrgkoolid.

TRÜKIS: ISBN 978-9949-481-88-0

PDF: ISBN 978-9949-481-89-7

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks

Sisukord

Sissejuhatus	6
Eessõna küsitluse “International Student Barometer” läbiviijalt	7
Metodoloogiast	9
Eestis õppivad välistudengid ja ISB küsimustikule vastamine	10
Eesti kõrghariduse rahvusvaheline tutvustamine	12
Riigi vaade ning hetkeseis	12
Globaalsed trendid arvudes	13
International Student Barometer. ISB küsimustikule vastajad Eestis	14
Millistel põhjustel tullakse Eestisse õppima?	16
Millised kanalid on abiks välisriiki õppima mineku otsuse tegemisel?	20
Esmamulje Eestisse saabumisel	24
Mida väärtustavad välistudengid kõige enam õppimise osas?	30
Eesti kui hea riik elamiseks	38
Välistudengitele suunatud tugiteenused	44
Üldine rahulolu, soovitusel ja mõju tulevikule	50
Majanduslik mõju	53
Välistudengite kulud eluasemele	54
Välistudengite elamiskulud	55
Välistudengeid külastavad lähedased	56
Peamised järeldused	57
Kasutatud kirjandus	59
Lisa 1 Küsitluses International Student Barometer osalenud maailma ülikoolid	60

Sissejuhatus

Aruande "International Student Barometer 2019. Välisüliõpilased Eestis ja maailmas" eesmärk on anda ülevaade Eesti kõrgkoolides õppivate välisüliõpilaste tagasisidest õppimise ja Eestis viibimisega seotud teemadel ning vaadelda Eesti kõrgkoolide konkurentsivõimet võrdluses teiste ülemaailmses küsitluses "International Student Barometer" osalenud riikidega.

Küsitluse andmed annavad hea pildi välisüliõpilaste rahulolust ning aitavad kõrgkoolidel planeerida edasisi tegevusi nii õpingute kui ka õpinguteväliste tegevuste osas. Loomulikult aitab ülevaade seada kõrgkoolide õppeosakondadel kui ka rahvusvahelise turunduse osakondadel ja spetsialistidel sihte tulevikku.

Varasemad välisüliõpilastega seotud uuringud on toonud välja, et katkestajate osakaal välisüliõpilaste hulgas on tunduvalt väiksem kui Eesti kõrghariduses üldiselt, ning see annab alust eeldada, et välisüliõpilased on Eesti kõrgkoolide pakutava haridusega rahul.

Käesolevas aruandes analüüsitava materjali jaoks on sisendi andnud 1982 Eestis õppiva välistudengi tagasiside. Ülemaailmselt osales "International Student Barometer" küsitluses 179950 tudengit enam kui 200 kõrgkoolist ning 19 riigist.

Enam kui pooled osalenud ülikoolidest kuuluvad maailma tuntuimate edetabelite parima 500 hulka. 40% kõigist osalenud ülikoolidest on Times Higher Education (THE) või Quacquarelli Symonds (QS) edetabelites meie ülikoolidest kõrgematel positsioonidel (ehk maailma 300 parima seas).

Küsitluses osales ka 30 ülikooli, kes on THE või QS edetabelites 100 maailma parima seas. Oxford ja Cambridge Ühendkuningriigis, Amsterdam, Utrecht ja Leiden Hollandis, Melbourne, Sydney, Queensland ja Monash Austraalias ning mitmed Aasia ja Põhja-Ameerika ülikoolid on vaid väike valik maailma tippülikoolide esisaja paremikust, kellega Eesti ennast võrrelda sai.

Küsitluses International Student Barometer osalesid Eesti kõrgkoolid, kus küsitluse toimumise õppeaastal oli toimunud vastuvõtt ingliskeelsele magistri- või doktoriõppe taseme õppekavale tähtjatu õppe läbiviimise õigusega õppekavagrupis: Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Eesti Kunstiakadeemia, Estonian Business School, Eesti Maaülikool, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia ja Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor.

Eero Loonurm

Eessõna küsitluse “International Student Barometer” läbiviijalt

Välisüliõpilaste arv maailma ülikoolides on tõusnud viimase paarikümne aasta jooksul tõelistesse kõrgustesse. Tudengikogemuse mõistmine on võtmeks riigile ja kõrgkoolile vajalike välistudengite värbamisel kui ka välistudengite riigis edaspidisel rakendamisel. 2019. aasta sügisel osales kaheksa Eesti kõrgkooli rahvusvahelises küsitluses *International Student Barometer* (eesti k. Rahvusvaheline Tudengi Baromeeter, edaspidi ISB). ISB on globaalne võrdlusanalüüsil põhinev küsitlus, mille eesmärk on pakkuda kõrgkoolidele, regioonidele ja riiklikele institutsioonidele infot välisüliõpilaste eri aspektide osas, pannes kõrvuti nii riiklikud kui ka rahvusvahelised andmed.

2019. aastal vastas ISB küsimustele 179950 tudengit, neist 1982 Eestis õppivat välistudengit. Küsimustikule vastas 32% kõigist võimalikest kaheksas Eesti kõrgkoolis õppivatest välistudengitest (nii kraadiõpe kui vahetustudengid). ISB uuris välistudengitelt, millised õpikogemuse ja eluoluga seotud aspektid olid suurima tähtsusega ning mis pani tudengeid otsustama Eesti kasuks.

Kõige olulisem faktor Eestisse tulekul oli “Mõju tuleviku karjäärile” (seda pidas oluliseks 95% vastajatest), millele järgnesid “Konkreetne õppekava” ja “Õppimiskulud” (mõlemad 93%). Terve küsimustiku kestel tõuseb esile konkurentsivõime tööturul – olgu see seotud õpikogemuse soovimisega teistele, otsuse tegemisel Eestisse õppima tulekul või Eestis õppimise rahuloluga. Siiski on see just rahvusvahelises võrdluses teema, kus on Eestil arenguruumi. Nii õpikogemuse kui tugistruktuuride valdkonnas on suurem rõhk tudengite aitamisel lõpetamise järgselt just see, mis tulevikus ära tasub. Tänapäevaste tudengite põlvkond teeb õppimisega seotud otsuseid, pidades samal ajal silmas tööelu ja töömaailma – kõik kõrgkoolid või regioonid, kes suudavad selles küsimuses tudengeid toetada, lõikavad tulevikus kasu uute tudengite värbamisel.

Pealegi on oluline mõista, et välistudengid teevad Eestisse õppima tulekul väga teadliku valiku (62% välistudengitest valis konkreetse Eesti kõrgkooli, Euroopa tulemuste näitaja 56%). Järgmisena on tähtis mõelda õppimiskuludele otsuse tegemise valguses, pidades silmas turundustegevusi. Nii õppimis- kui ka elamiskulude osas on Eestis õppijate rahulolu globaalse keskmise võrreldes suurem. Kui keskenduda elamiskuludele, siis oma 18% üleolekuga võrdluses globaalse keskmisega oleks see kõige sobivam. Eriti kui pidada silmas ka kõrget rahulolu majutuskulude osas, siis aitab see tugevdada sõnumit, et Eesti pakub kvaliteetset haridust taskukohases keskkonnas. Seda sõnumit toetab ka fakt välistudengite kõrgest rahulolust küsimuses “Hinna ja kvaliteedi suhe”.

Üldine rahulolu riiki saabumise kategoorias on kõrge: 32% Eestis õppivatest tudengitest on väga rahul (globaalne keskmine on 24%). Ainus erand on seotud selles osas, mis puudutab uute kontaktide loomist kohalike tudengitega. Ühendusüli Eesti tudengite ja välistudengite vahel on murekohaks just eluolu küsimustega seotud kategoorias. Välistudengitele meeldib viibida kohas, mida võib nimetada “turvaliseks, puhtaks, väikseks ja rohelisteks”, kuid suhtlemine ja kontaktid Eesti tudengitega lubab arenguruumi.

See, mis paneb välistudengeid valima õpinguteks sobivat sihtkohta ning mis paneb neid soovitama oma kogemust, on võtmetähtsusega. Eesti jaoks peaks fookus olema seotud välistudengite valmisolekuga järgmiseks sammuks pärast kõrgkooli lõpetamist ja diplomi kättesaamist. "Konkurentsivõime tööturul" on tähtis aspekt nii õpisihtkoha valikul, rahulolu hinnangutes ja ka välistudengite õpikogemuste osas soovitamisel teistele. Ometigi ei ole konkurentsivõime tööturul pelgalt "üks õpituba või seminar" õppekava viimasel aastal. Et tudengeid siiralt ja ülimal määral toetada, peaks konkurentsivõime tööturul olema eraldi teemana sees ka õppekavas – see aitaks tudengitel mõelda oma tuleviku karjäärile ja toetada neid järgmisel sammul globaalsesse tööellu.

Kas välistudengid pärast õpingute lõpetamist jäävad Eestisse, lahkuvad kodumaale või kolmandasse riiki – piisava ettevalmistusega järgmisteks sammudeks saavad lõpetamisjärgselt neist Eestis õppimise ja "Study in Estonia" brändisaadikud.

Olen veendunud, et välistudengid veedavad selles imelises riigis aega suurepäraselt!

Nannette Ripmeester

I-Graduate kliendisuhete direktor

Tööjõu mobiilsuse kompetentsikeskuse juht

Metodoloogias

Küsitluse International Student Barometer (edaspidi ISB) unikaalsus seisneb aastatepikkuses kogemuses kõrvutada oma koduriigist väljaspool õppivate tudengite kogemusi eri maailma paigus. Küsitluse tulemused aitavad küllaltki hästi mõista, milline on välistudengite rahulolu sihtriigis õppimisega ning kõige muuga, mis õppimisega kaasneb (elamine, tugiteenused, edasised plaanid jne). ISB on mõõdik kõrgkoolidele ja ülikoolidele, mis aitab mõista nende juurde õppima tulnud välistudengite lootusi ja ambitsioone.

Olles tänaseks suurim iga-aastane välistudengeid puudutav küsimustik maailmas, on seda läbi viidud juba 2005. aastast. 2019. aasta lõpu seisuga on küsimustikku läbi viidud enam kui 30 riigis ning enam kui 1400 kõrgkoolis.

ISB on võrdlev uuring, mis paneb kõrvuti välistudengite rahulolu eri küsimustes eri maailma ülikoolides. Küsimustik annab hea materjali nii ministriumitele kui ka kõrgkoolidele tegemaks ettevalmistusi järgnevateks õppeaastateks või ka kaugemaks tulevikuks.

Eesti kõrgkoolid on Sihtasutuse Archimedes algatuse "Study in Estonia" toel osalenud küsimustikus tänase seisuga viis korda. Esmakordselt 2009. aastal ning siis 2011., 2014., 2017. ja 2019. aastal.

Raport peegeldab 2019. aasta novembris ja detsembris saadud välistudengite tagasisidet. Kokku andsid vastused kaheksas Eesti kõrgkoolis õppivad 1982 välistudengit. Koos kraadiõppe- ja vahetus-tudengitega õppis Eestis 2019/2020 õppeaastal nendes kaheksas kõrgkoolis enam kui 6000 välisüliõpilast ning seega kujunes vastajate määraks 32%. Et Eesti kõrgkoolid saaksid ennast kõrvutada ülemaailmses paremusjärjestuses, pidi andma iga õppeasutuse peale vastuse vähemalt 10% kõigist võimalikest vastajatest ning vähemalt 100 välistudengit.

ISB on arvestanud Euroopas õppivate tudengite rahulolu statistikasse ainult kontinentaal-Euroopa ülikoolid ja Iirimaa ülikoolid. Seega ei ole Ühendkuningriigi ülikoolid arvestatud mitte Euroopa, vaid globaalsesse statistikasse.

Küsitlus mõõdab ja võrdleb tudengite tagasisidet väga paljudes teemades – välismaale õppima mineku/tuleku otsuse mõjutajaid, ootusi, rahulolu ning edasisi plaane pärast õpingute lõpetamist ning diplomi kättesaamist. ISB tulemused on töövahendiks kõigi riikide kõrgkoolide rahvusvahelise turunduse eestvedajatele, aga ka välistudengite vastuvõtu spetsialistidele, rahvusvahelise koostöö, tugiteenuste ja õppeosakondadele ning kõrgkoolide juhtkonnale.

Iga kõrgkool saab ISB tulemuste abil planeerida edasisi arendustegevusi, värbamiskampaaniaid ja üldisi turundustegevusi. ISB tulemused aitavad aru saada ka sellest, kas välistudengid soovitaksid riigis õppimise kogemust ka teistele.

ISB keskendub peamiselt neljale suuremale välistudengite rahulolu puudutavale kategooriale – rahulolu sihtriiki saabumisega, õppimisega, elamise ja elukeskkonnaga ning kõrgkooli pakutavate tugiteenustega. Lisaks on mitmeid põnevaid küsimusi, mis uurivad kõrgkooli valiku otsusetegemise tegureid, teisi kaalukausil olnud konkureerivaid kõrgkool ning lõpetamisjärgseid kavatsusi.

Muuhulgas pidid välistudengid hindama oma rahulolu nii õpetamiskvaliteedi, raamatukogude, lektorite akadeemilise taseme kui ka majutuse kvaliteedi ning hinntaseme osas.

Ka uuriti seda, milline on rahulolu endale uue kontaktvõrgustiku leidmise osas – nii kohalikud (Eesti) kontaktid, kaasmaalaste kontaktid kui ka uued kontaktid mujalt maailmast saanud välistudengite osas.

Küsimused majandusliku mõju kohta on lisatud ISB küsimustikku erikokkuleppel, ning antud teema osas rahvusvahelist võrdlust teiste maailma ülikoolidega ei ole. Küsimused välisstudengite elamiskulude, igakuiste kulutuste ning külaliste osas annavad hea pildi sellest, millist mõju õppeasutuste igapäevane töö Eesti majandusele avaldab.

ISB üks peamisi eesmärke on aidata kõrgkoolidel analüüsida välisstudengite tagasisidet ning lisaks kõrvutada ennast ka maailma keskmisega. Käesolev analüüs keskendub peamiselt võrdlusele nii globaalse keskmise ISB tulemustega kui ka Euroopa keskmise tulemusega. Lisaks on luubi all mitmetes kategooriates Euroopa ja kolmandate riikide tudengite tagasiside, peamiselt programmi Erasmus+ raames saabunud tudengite ning kraadiõppurite tagasiside.

ISB küsimustiku tulemuste andmed on kättesaadavad ka iga kõrgkooli lõikes eraldi – kõik kaheksa kõrgkooli on saanud oma statistika, millega edasi töötada.

Küsimustik International Student Barometer on tänase seisuga usaldusväärsem mõõdik välisstudengite rahulolu hindamiseks ning globaalse tasandiga võrdlemiseks. 2019. aasta seisuga on ISB küsimustikele vastanud enam kui 3,7 miljonit tudengit.

Eestis õppivad välisstudengid ja ISB küsimustikule vastamine

Küsitluses International Student Barometer sai 2019. aasta lõpus (november, detsember) osaleda iga Eesti kõrgkool, kus küsitluse toimumise õppeaastal oli toimunud vastuvõtt ingliskeelsele magistri- või doktoriõppe taseme õppekavale tähtajatu õppe läbiviimise õigusega õppekavagrupis. Küsimustikule said vastata nende kõrgkoolide tasemeõppe välisstudengid kui ka programmi Erasmus+ ning muude programmide vahetustudengid. ISB tingimuseks oli ka see, et välisstudengid peavad õppima Eestis – sellel põhjusel ei saanud küsimustikule vastata Tallinna Ülikooli ning Estonian Business Schooli Soome filiaalides õppivad välisstudengid.

Iga kõrgkool edastas küsimustiku oma välisstudengite läbi oma kanalite. Küsimustik oli avatud 2019. aasta novembris ning detsembris ning vastuseid hakati analüüsima 2020. aasta esimestel kuudel. Kokku vastas küsimustikule 179 950 tudengit 215 kõrgkoolis ning 19 riigis.

Käesolev aruanne keskendub Eesti üldistele tulemustele ning võtab kokku üldpildi kõigi kõrgkoolide välisstudengite tagasisidest. Kõrgkoolide individuaalne statistika on tänaseks jõudnud kõigi kaheksa kõrgkoolini.

Globaalse võrdluse aluseks on viimase kahe aasta tulemused – kõik kõrgkoolid, kes osalesid nii 2018. kui 2019. aasta küsimustikus. Nende kõrgkoolide, mis osalevad ISB küsimustikus iga-aastaselt, tagasiside puhul arvestatakse viimase aasta statistikat.

Kõrgkoolid, kes ei vasta globaalse paremusjärjestuse kriteeriumitele (vastused on tulnud vähemalt 10% kõigist õppivatest välisstudengitest ning vastuse on andnud kõrgkooli peale vähemalt 100 välisstudengit), enda positsiooni globaalsest paremusjärjestusest teada ei saa.

Globaalsesse paremusjärjestusse mahtus kokku 183 kõrgkooli – nendest 48 kontinentaalses Euroopas ja lirimaal ning nende seas 4 Eestist (Tallinna Ülikool, Tartu Ülikool, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor ning Tallinna Tehnikaülikool).

Need neli Eesti kõrgkooli said uuringu läbiviijate poolt ka insitutsionaalse statistika, kus neil on võimalik näha ka oma kooli positsiooni kõigi 183 kõrgkooli paremusjärjestuses. Nendele kõrgkoolidele mõeldud kokkuvõttes olevad andmed vastavad seega ainult globaalse paremusjärjestuse kriteeriumidele vastanud nõuetele.

Seega jagunesid ISB andmed suures plaanis kolmeks – kõiki üliõpilaste andmeid hõlmav ja riiki, maailmajagu (Eesti puhul Euroopa) ja tervet maailma võrdlev globaalne võrdlustabel (ingl k *national summary sheet*); õppeasutustele antud tabel tulemusi kõrvutamas maailmajaoga ning terve maailmaga (ingl k *university summary sheet*); ning baasnõudeid (10% vastajatest, 100 välistudengit) täitnud kõrgkoolidele antud tabel koos kõrgkooli kohaga maailma paremusjärjestuses (ingl k *university ranking sheet*).

Käesolev kokkuvõte vaatab seega peamiselt andmeid, mille andsid kõik 179 950 välismaal õppivat tudengit. Aruanne keskendub põhikategooriates kolmele võrdlustasandile: Eesti võrdluses Euroopa ja globaalse tasandiga; Eestis õppivate Erasmus+ vahetustudengite ning kraadiõppijate kogemus; Eestis õppivate Euroopa päritolu ning kolmandate riikide päritolu tudengite kogemus.

Vahetustudengitest lõviosa moodustavad just programmi Erasmus+ tudengid (80%) ning seega on selguse huvides võrdlusesse kraadiõppega võetud just üksnes Erasmus+ vahetusüliõpilased.

Eesti kõrghariduse rahvusvaheline tutvustamine.

Riigi vaade ning hetkeseis

Eesti kui riigi tuntus ja maine tulevikus sõltuvad sellest, kuidas me Eestit just praegu ja ka tulevikus noorema generatsiooni välismaalastele tutvustame. Hea tõestus Eestist kui meeldivast riigist on näiteks ka välismaalased, kes meile pikemaks ajaks kõrgkooli õppima tulevad ja ka hiljem siia tööle jääks. Välisüliõpilastest on saanud viimase paari aastakümne jooksul prioriteet ning osa Eesti talendipoliitikast. Ootused välisüliõpilaste osas on ära märgitud mitmetes riiklikes dokumentides.

Riiklikud kõrghariduse turundustegevused põhinevad Eesti kõrghariduse rahvusvahelise tutvustamise strateegia 2015-2020 indikaatoritel, mille peamine eesmärk on toetada nii elukestva õppe strateegia kui ka konkurentsivõime kava "Eesti 2020" eesmärke.

Nii rahvusvahelise tutvustamise strateegia kui Haridus- ja Teadusministeeriumi kõrgharidusprogramm 2019-2022 viitavad sellele, et üheks oluliseks riiklikuks eesmärgiks on kõrghariduse rahvusvahelise konkurentsivõime edendamine. Mõlemas dokumendis on sihttasemeks seatud, et Eestis õppivate immatrikuleeritud välisüliõpilaste osakaal peaks olema vähemalt 10%.

2019/2020 õppeaastal õpib Eesti kõrgkoolides 5528 kraadiõppe välistudengit ning see moodustab 12,2% kõigist Eestis õppivatest üliõpilastest. Välistudengite arv on viimase kümne aasta jooksul kasvanud enam kui 5 korda ning siin taga on nii ülikoolide kui riigi süsteemne töö.

Välisüliõpilased ja Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumine on viimaste aastate jooksul pakkunud aina enam huvi eri sidusgruppidele ja institutsioonidele. 2019. aastal viis Sihtasutuse Archimedes Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur läbi temaatilise hindamise "Välisüliõpilaste õppimine ja õpetamine Eesti kõrgkoolides 2018/2019", kus keskenduti õppekavade avamisele ja vastuvõtule, õppe eest tasumisele, õppimisele ja õpetamisele, välisüliõpilaste praktikale ja tööle rakendumisele ning üliõpilaste ja õppejõudude tugisüsteemidele.

Lisaks korraldas Põhjamaade Ministrite Nõukogu esindus Eestis koostöös Tartu Ülikooliga, Eesti Vabariigi Siseministeeriumiga ja Euroopa Rändevõrgustiku Eesti Kontaktpunktiga õpirände teemalise aastaseminari "Rändekonverents 2019: Haridus ja lõimumine".

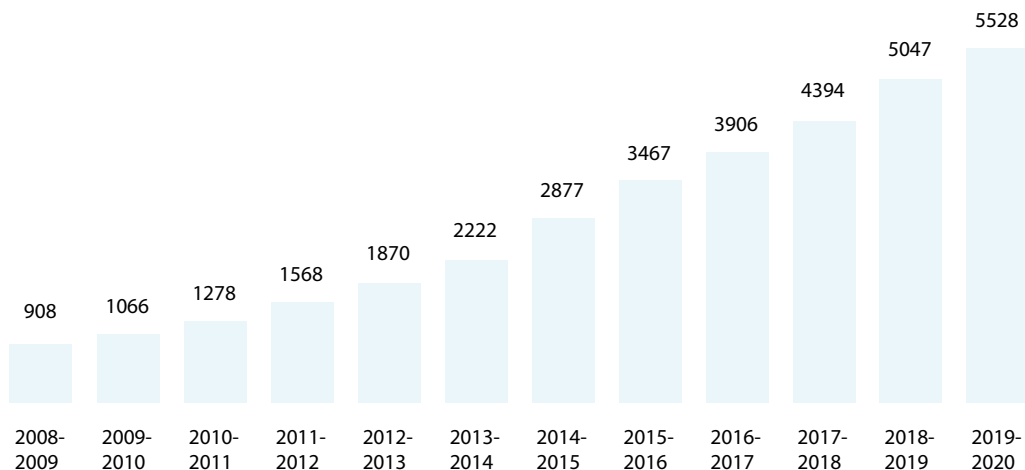
Väga heaks taustamaterjaliks on ka Haridus- ja Teadusministeeriumi aruanne "Välisüliõpilased Eesti kõrghariduses", mis põhineb ministeeriumi 2017. aasta aasta-analüüsil, kus välisüliõpilaste temaatika toodi välja ühena Eesti hariduse viiest tugevusest. Eesti hariduse ja noorsootöö viis tugevat aspekti, mis tolles analüüsis täpsemalt kajastamist leiavad on: head oskused, õpetajate palgakasv, osalus noorsootöös, LTT erialadel õppimine Eesti kõrghariduses ja välisüliõpilased Eesti kõrghariduses.

Eesti Üliõpilaskondade Liit viis 2018. aastal aga läbi uuringu "Rahvusvaheliste tudengite teadlikkus pakutavate tugiteenuste kohta".

Teine oluline indikaator puudutab Eestis õppivaid välistudengeid ja tööturgu. Eesti kõrghariduse rahvusvahelise tutvustamise strateegia seab indikaatoriks, et 30% kooli lõpetanud magistri- ja doktoritaseme välisüliõpilastest töötab pärast kõrgkooli lõpetamist Eestis.

Statistikaameti uuringu "Välisüliõpilaste majanduslik mõju. Eesti tööturul osalemine" andmetel on Eesti tööturg välistudengitest palju võitnud. Uuringust tuleb välja, et kohe pärast õpinguid töötas Eestis 2016/2017. õppeaastal 56% ja 2017/2018. õppeaastal 58% magistri- ja doktoriõppe lõpetanud välistudengitest. Lisaks tuleb uuringust välja, et nii töötavad välistudengid ja ka pärast õpingute lõpetamist Eestisse jäänud välisvilistlased töid Eestile üle 10 miljoni euro maksutululu.

Eesti kõrgkoolides õppivate kraadiõppe välisstudengite arv

Globaalsed trendid arvudes

Viimase 20 aasta jooksul on välismaal õpikogemust saavate üliõpilaste arv maailmas kasvanud plahvatuslikult. Välismaal õppida soovivate tudengite arv on tõusnud kõigis maailmajagudes ning viimaste aastate numbrid näitavad kõigi aegade kõrgeimat statistikat.

Kui 2001. aastal ületas välismaal õppimiseks riigipiiri 2,1 miljonit tudengit, siis 2017. aastal oli arv ÜRO andmetel juba 5,3 miljonit.

Pea pool maailma kõigist kraadiõppe ehk tasemeõppe õppekavadele sisseastunud tudengitest õpivad kuues riigis: Ameerika Ühendriikides, Ühendkuningriigis, Austraalias, Prantsusmaal, Saksamaal ja Venemaal.

UNESCO andmetel on maailma suurimad üliõpilaste saatjariigid Hiina, India, Saksamaa, Lõuna-Korea, Vietnam, Prantsusmaa, Ameerika Ühendriigid, Nigeeria ja Kasahstan.

Välismaal õppimise osas on oodata kasvunumbreid ka tulevikus ning üks olulisemaid ja mõjutavamaid tegureid on globaalne konkurentsivõime – millistel riikidel ja millistel ülikoolidel õnnestub uue põlvkonna andekatele noortele oma algatustega silma jääda ning nad enda juurde kutsuda.

Tudengimobiilsuse eri tahkude mõju mõistmine on see, mis aitab kaasa üliõpilaste heaolule ning välisüliõpilaste värbamisele nii riiki kui kõrgkooli.

International Student Barometer

ISB küsimustikule vastajad Eestis

Käesoleva aruande andmeteks on vastused, mille andsid Eesti kõrgkoolides 2019/2020 õppeaasta sügissemestril õppivad välistudengid ning neid vastuseid võrreldakse teiste eri maailma paigus õppivate välistudengite vastustega. Välistudengite tagasiside heidab valgust riiki saabumise, õpikogemuse, kõrgkooli tugistruktuuride ja üldise eluolu aspektidele, mida Eestis õppivad välistudengid kõige enam väärtustavad.

Käesolev aruanne põhineb 1982 välistudengi vastustel, kes õppisid kaheksas Eesti kõrgkoolis. Küsimustikule vastas 32% kõigist võimalikest vastajatest ehk Eestis õppivatest välistudengitest (nii kraadiõpe kui vahetustudengid).

Eestis õpib 2019/2020 õppeaastal kokku (nii kraadiõpe kui vahetustudengid) üle 7000 välistudengi. Nagu varasemalt öeldud, siis seekordses küsitluses International Student Barometer osalesid Eesti kõrgkoolid, kus küsitluse toimumise õppeaastal oli toimunud vastuvõtt ingliskeelsele magistri- või doktoriõppe taseme õppekavale tähtjatu õppe läbiviimise õigusega õppekavagrupis.

Käesolevas analüüsis saab ülevaate sellest, millise hinnangu andsid 1982 Eestis õppivat välisüliõpilast Eestis õppimisele ja muudele õppimisega ja Eestis viibimisega seotud küsimustele.

Tabelid

	Välistudengitest vastajad	Välistudengite koguarv	Vastanute protsent
Eesti ISB 2019	1982	6208	32%
Globaalne ISB 2019	179950	718059	25%

Õppekavajärgne õpe

Bakalaureuse- ja rakenduskõrgharidusõpe	38%
Magistriõpe	53%
Doktoriõpe	9%

Vastajad

75%	kraadiõppe ehk tasemeõppe tudengid	(1482)
25%	vahetustudengid (Erasmus+ üliõpilased, bilateraalsete lepingutega Eestisse tulnud välistudengid jm)	(500)

Rahvused

68,4%	kolmandate riikide välistudengid	(1356)
31,6%	Euroopa riikide välistudengid	(626)

Kõige enam vastuseid andsid tudengid järgmistest riikidest:

Kolmandate riikide välistudengid: Nigeeria, Venemaa, India, Ukraina, Bangladesh, Pakistan, Aserbaidžaan, Türgi, Iraan, Gruusia

Euroopa riikide välistudengid: Soome, Saksamaa, Prantsusmaa, Itaalia, Läti, Hispaania, Tšehhi, Kreeka, Ühendkuningriik, Poola

Vastajate õppevaldkond

Õppevaldkond (ISB liigitus)	Vastajate osakaal
Ärindus ja haldus	21%
Tehnika ja inseneeria	13%
Sotsiaalteadused	11%
Info- ja kommunikatsioonitehnoloogiad	10%
Loodusteadused, matemaatika ja statistika	6%
Humanitaaria ja kunstid	6%
Õigus	5%
Veterinaaria ja põllumajandus	3%
Muud äramärgitud valdkonnad	16%
Vastamata/täpsustamata	9%

Vanusegrupid

Vastajate vanus	Vastajate osakaal
18-20	8%
21-24	28%
25-29	22%
30-39	14%
40-	2%
Vastamata	26%

Osalenud Eesti kõrgkoolid

Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Eesti Kunstiakadeemia, Estonian Business School, Estonian Business School, Eesti Maaülikool, Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor.

Millistel põhjustel otsustavad tudengid tulla õppima Eestisse?

Mis on need põhjused, et tudengid otsustavad välja valida õpingutest ülikooli välisriigis, ning tihti ka riigis, mida nad varem kunagi külastanud pole? International Student Barometer analüütikud on märganud trendi, mis viitab üheks võtmetähtsusega elemendiks tudengi otsuse tegemise protsessis just lõpetamise järgse töökoha saamise tähtsust.

Mõju tulevasele karjäärile (ingl. k Future career impact) on peamine põhjus, miks otsustatakse õpingute sihtkohaks valida just Eesti (seda peab tähtsaks või väga tähtsaks 95% vastanud Eestis õppivatest välistudengitest; globaalne keskmine oli 96%). Kulud õpingutele (93%) ja elamiskulud (92%) on kõrgemate näitajatega kui globaalne keskmine (mõlemal juhul 89%).

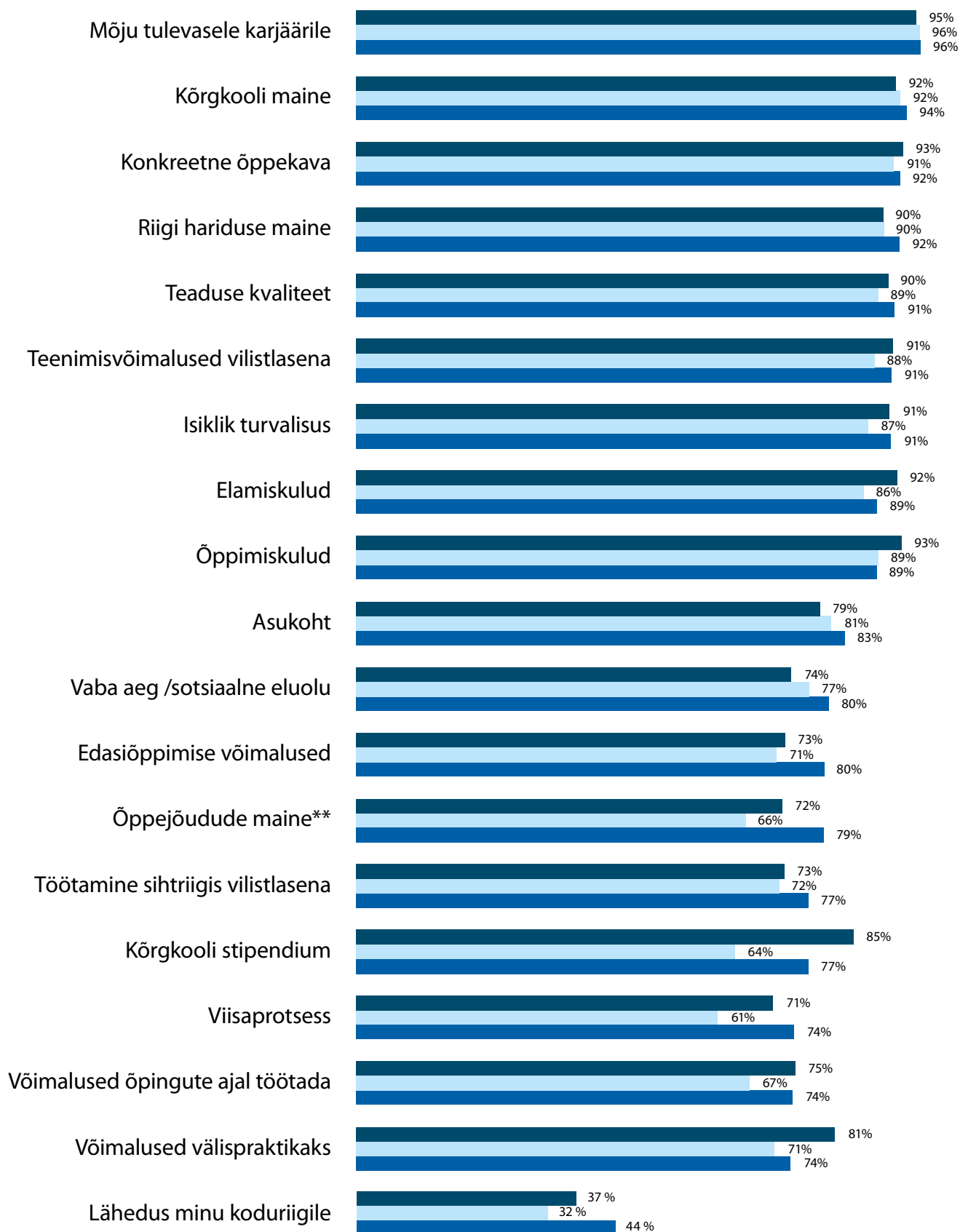
Selgelt joonistub välja, et Eestis õppivatele kolmandate riikide tudengitele on kõik tähtsamad faktorid (mõju tulevasele karjäärile, kõrgkooli maine, konkreetne õppekava, Eesti hariduse maine, teaduse kvaliteet, teenimisvõimalused vilistlasena, võimalused õpingute ajal töötada, turvalisus, elamiskulud, töötamine sihtriigis vilistlasena) olulisemad kui Euroopa tudengitele.

Tõeliselt tähelepanuväärsed käärid (pea 50%) tekivad Eestisse saabunud välistudengite puhul just küsimuses, kui oluline on sihtriiki õppima mineku puhul võimalus ka sihtriigis vilistlasena töötada (Euroopa tudengitest pidas seda oluliseks 33%, kolmandate riikide tudengitest 81%). Selge on see, et õpingutejärgne töötamine ei ole otsuse tegemisel niivõrd oluline Erasmus+ vahetustudengitele (31%) kui võrd kraadiõppe tudengitele (76%). Erasmus+ vahetustudengid tulevad Eestisse ikkagi vaid lühiajaliselt ehk tõenäoliselt kuni aastaks ning on sellega juba enne siia saabumist arvestanud. Seega saab siit järeldada, et töötamine sihtriigis on kraadiõppe tudengitele oluline argument tulevase sihtkoha valikul. Ka globaalsed näitajad on sarnased. Kui Eestisse saabunud välistudengitest peab võimalust sihtriigis õpingutejärgselt töötada oluliseks 73% tudengitest (kraadiõppe tudengite keskmist viivad just alla Euroopa ja Erasmus+ vahetustudengid), siis globaalses võrdluses peab seda oluliseks 77% kõigis maailma ülikoolides õppivatest tudengitest.

Võimalust õpingute ajal töötada peab tuleviku õpingute otsuse tegemisel maailma mastaabis oluliseks 74% tudengitest, ning Eestis 75% tudengitest. Jällegi tuleks vaadata ka Erasmus+ ja kraadiõppe erisust Eestis – õpingute ajal töötamist peab oluliseks 29% Erasmus+ vahetustudengitest ning 78% kraadiõppe tudengitest.

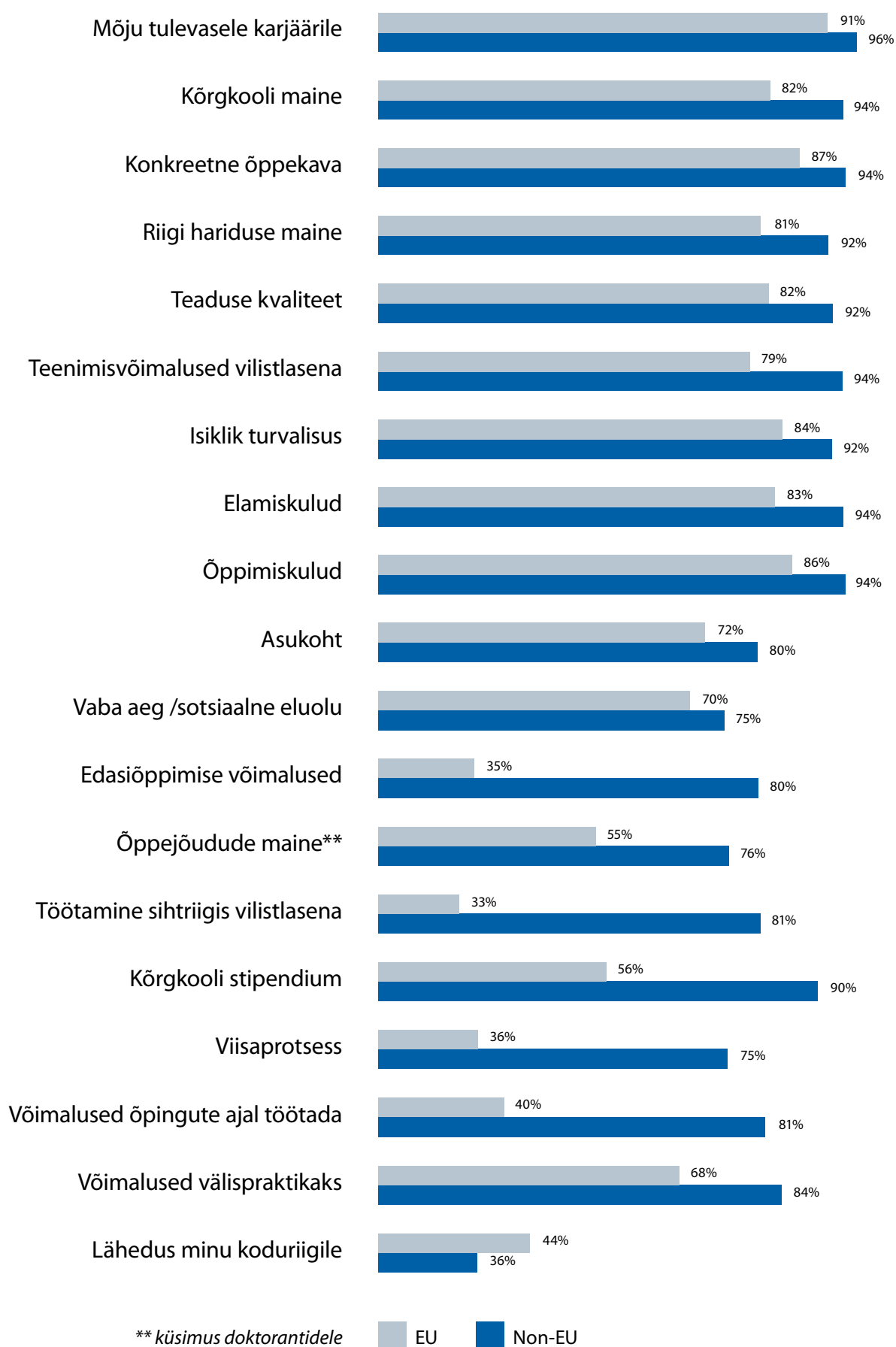
I Kui olulised olid välismaale õppima minekut mõjutavad tegurid?

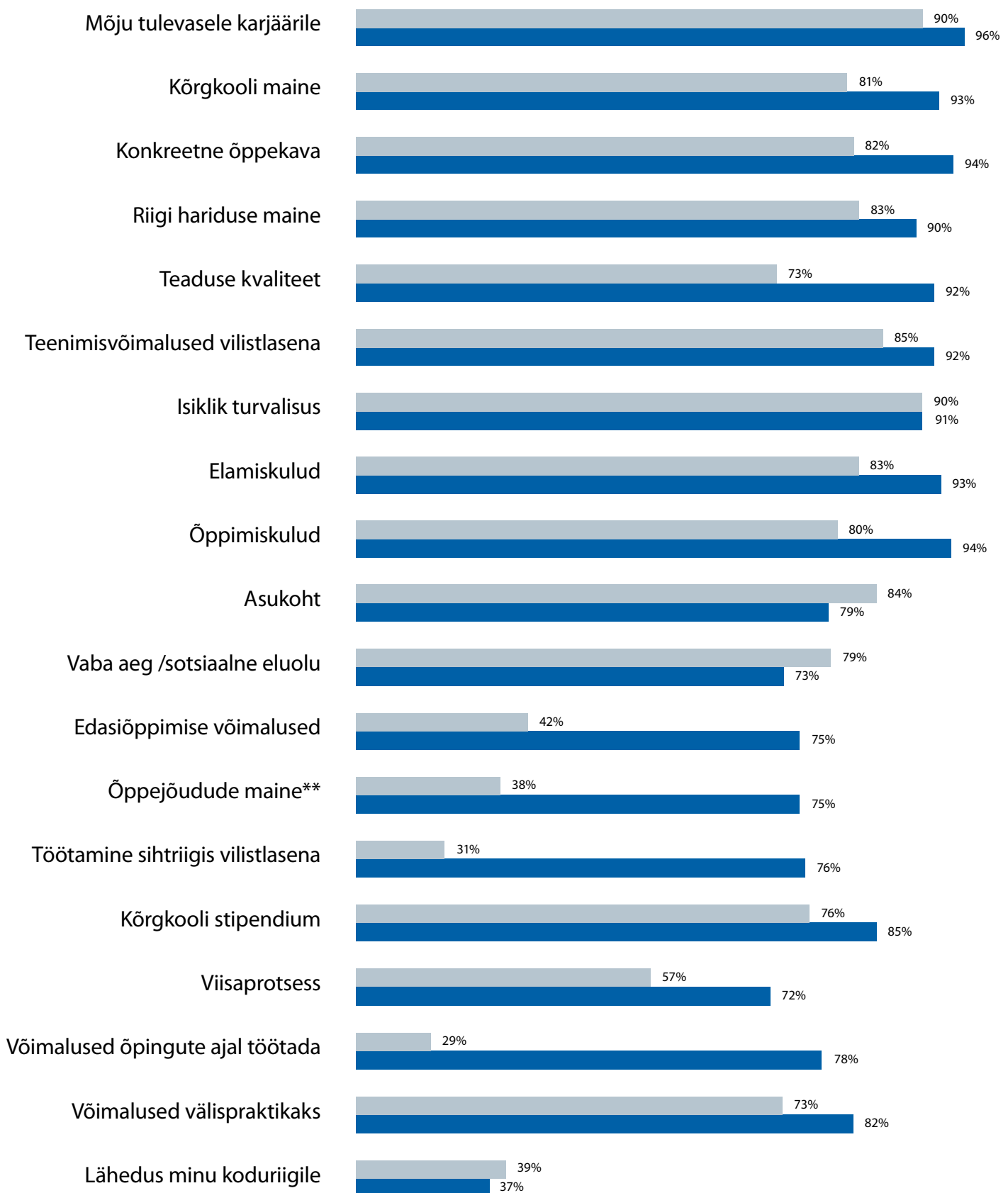
** küsimus doktorantidele

■ Eesti ISB   ■ Euroopa ISB   ■ Globaalne ISB

II Kui olulised olid välismaale õppima minekut mõjutavad tegurid?

III Kui olulised olid välismaale õppima minekut mõjutavad tegurid?

** küsimus doktorantidele

Erasmus+ Kradiõpe

Millised kanalid on abiks välisriiki õppima mineku otsuse tegemisel?

Välisriikidest pärit noorte aktiivne kutsumine enda juurde õppima on maailma arenenumates riikides toimunud juba aastakümneid ning on globaalsetele tegijatele strateegiliselt tähtis valdkond. Loomulikult teevad kõige jõulisemat turundust maailma suurimad ülikoolid, kuid ka Eesti jõupingutused ja strateegiline tegevus on olnud silmapaistvad ning Euroopas tunnustatud.

Kõrghariduse turunduse teeb eriliseks see, et kõne all on just endale sobivat õppekava valiva inimese tulevik.

Elu kõige tähtsamate aastate üle otsustavale potentsiaalsele tudengile tuleb kõrgharidust väga targalt tutvustada. Väga suure tõenäosusega on omandatav magistrikraad see, mis peab avama tulevikus kõik ukсед tööturul. Olgu see Eestis, välistudengi koduriigis või mujal maailmas. Üldiselt on välismaale õppima minek otsus, mis ei sünni impulsiivselt, vaid on pikaajaline, vahel lausa aastaid kestev protsess.

Seega anname endale aru, et osa tegevustest kannab vilja alles aastate pärast. Eduka hariduse turunduskommunikatsiooni mõõdik ongi see, kui tudengid tulevad koolipinki mitte ainult järgmisel aastal, vaid ka edaspidi ja igal aastal.

Eesti kõrgharidust on Study in Estonia ning Eesti kõrgkoolid tutvustanud viimase 10 aasta jooksul läbi mitmete turundustegevuste. Osalemine tudengite värbamis- ja võrgustikmessidel aitab kaasa Eesti kuvandi loomisele ja huvi tekitamisele koostööks maailma tippülikoolidega. Õppimisvõimaluste tutvustamine nii veebis, sotsiaalmeediakanalites kui ka muudes digitaalsetes kanalites on läbivaks jooneks *online*-tegevustes. Infoseminarid sihtriikides, tutvustusreisid ajakirjanikele ja hariduskonsultantidele aitavad kaasa strateegilisele pikaajalisele turundusele. Iga aastaga on saanud olulisemaks vilistlasturundus ning välistudengitele Eesti tööturu tutvustamine. Võtmesõnaks on olnud ka koostöö strateegiliste partneritega: koostöö Eesti saatkondade ja välisesindustega ning riiklike algatusega "Work in Estonia" ja "Research in Estonia".

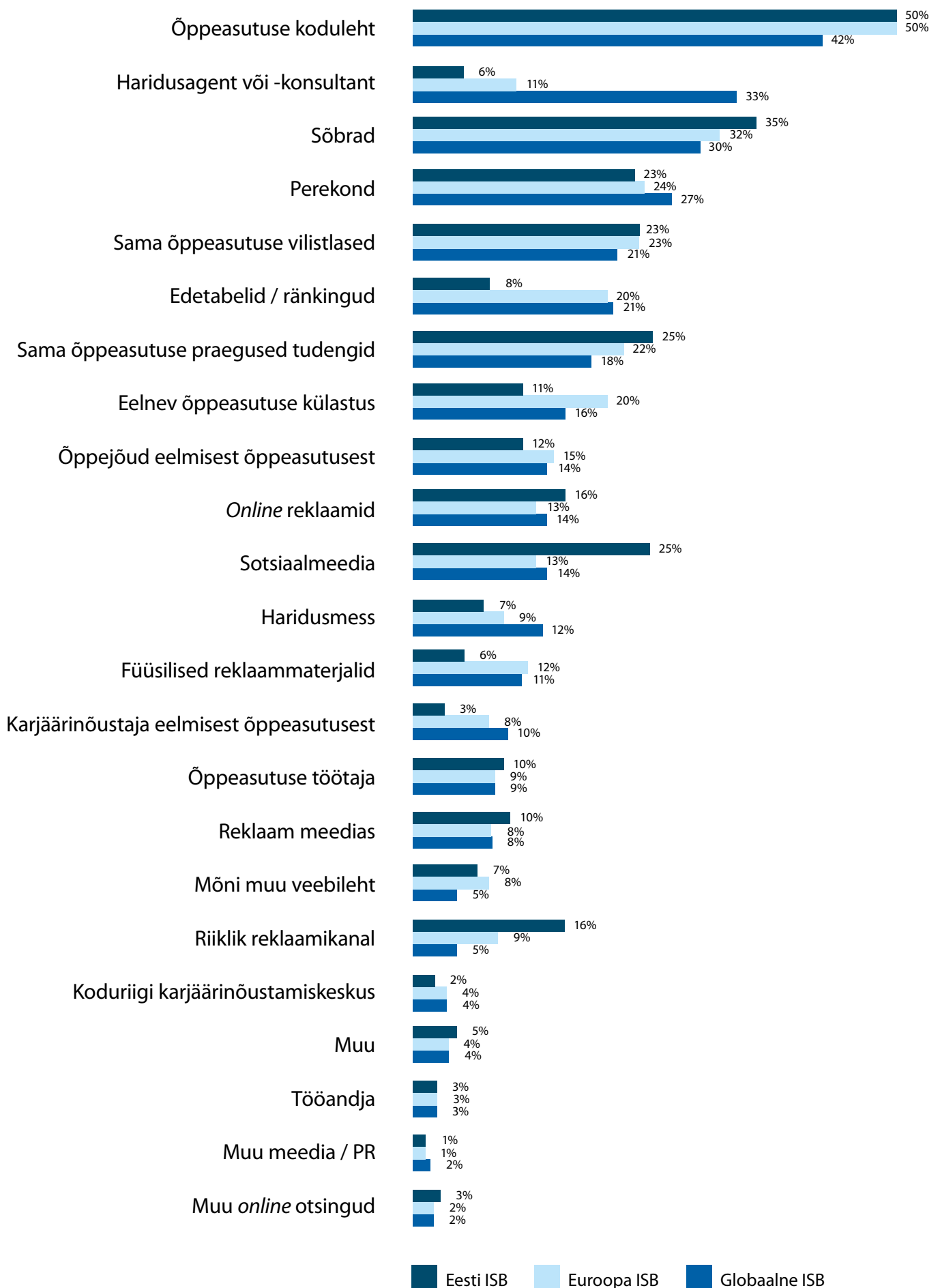
ISB andmed näitavad, et Eestisse saabunud välistudengite jaoks on olnud kõige kaalukamad faktorid otsuse tegemisel kõrgkoolide koduleheküljed, sõbrad ning juba vastavas kõrgkoolis õppivad tudengid. Esikolmikule järgnevad sotsiaalmeediakanalid, Eesti kõrgkoolide vilistlased, perekond, *online* turundus ning keskne www.studyinestonia.ee koduleht.

Kui globaalsel tasandil mängivad ülikooli valikul väga tugevat rolli haridusagendid ja –konsultandid (33% peab seda oluliseks kanaliks), siis Eesti puhul jäävad konsultandid esikümnest välja (6%).

Hea meel on tõdeda, et Eestisse saabumisel peab Study in Estonia kodulehte oluliseks kanaliks 16% välistudengitest, samas kui globaalsel tasandil on sarnase riikliku kanali näitaja 5%.

Suur erinevus puudutab ka Eestisse saabunud Erasmus+ vahetustudengeid ja kraadiõppe tudengeid. 31% Eestisse saabunud Erasmus+ vahetusüliõpilastest ütleb, et Eesti kasuks aitas otsustada nende koduülikooli õppejõud. Kraadiõppe tudengite osas on eelmise õppeasutuse õppejõu olulisuse ära märkinud vaid 11% vastajatest. Samuti mängivad eri rolli sõbrad – kraadiõppe tudengitest pidas sõprade soovitus oluliseks 35% vastajatest, Erasmus+ vahetustudengite osas aga 22%.

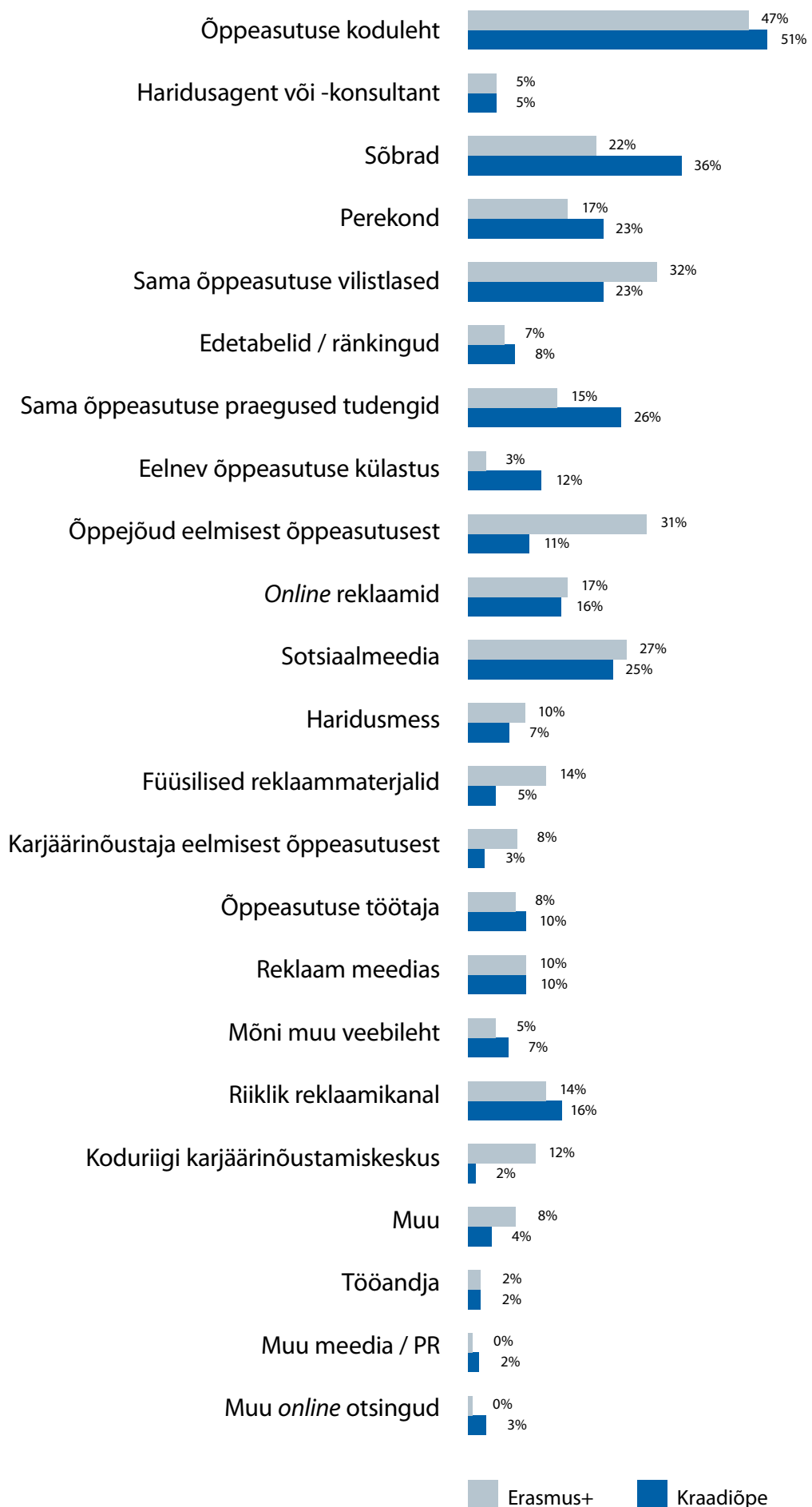
I Mis aitas kaasa välismaale õppima mineku otsuse tegemisel?

II Mis aitas kaasa välismaale õppima mineku otsuse tegemisel?

III Mis aitas kaasa välismaale õppima mineku otsuse tegemisel?

Esmamulje Eestisse saabumisel

Üldine rahulolu Eestisse saabumisel on välistudengite hinnangul kõrgem kui globaalne keskmine. Eestisse saabumisel andsid välistudengid kõrge hinnangu – üldine rahulolu saabumisega seotud teemadega oli 91,3% (globaalne keskmine 88,9% ja Euroopa keskmine 86,8%).

Peamised murekohad saabumisega seotud rahulolust on seotud teemaga “Uued sihtriigi kontaktid” (Eesti 63%, globaalne keskmine 72% ning Euroopa keskmine 67%) ja “Sissejuhatus üliõpilasorganisatsioonidesse ja -seltsidesse” (Eesti keskmine 69%, globaalne 76% ning Euroopa keskmine 70%).

Need kaks kategooriat ei ole kõige madalama skooriga mitte ainult võrdluses globaalse ja Euroopa tasandiga, vaid on kõige madalama rahulolu määraga terves “Saabumine sihtriiki” kategoorias.

Parima tulemuse on saabumisega seotud teemades saanud Eesti kõrgkoolid kategoorias “Finantsteenused” (Eesti 98,8%, globaalne 91,5% ja Euroopa 91,2%) ning väga hea tulemus on ka kategoorias “Saabumiseelne info” (Eesti 91,0%, globaalne 87,4%, Euroopa 85,7%).

Hästi ettevalmistatud tegevused välistudengite riiki saabumisel ning kindel tugi ja nõustamine aitavad teha hea alguse algavale õppeaastale. Et välistudengid tõepoolest soovitaks oma õpikogemust oma võrgustikule ning uutele potentsiaalsetele tudengitele, on oluline, et kogu õpiteekond saaks hea alguse juba esimesest nädalast.

Välistudengite rahulolu sihtriiki saabumisega seotud teenuste ja tegevustega

	Eesti ISB	Globaalne ISB	Euroopa ISB	Globaalne ISB +/-	Euroopa ISB +/-
Keskmine rahulolu	83,90%	84,60%	80,20%	-0,60%	3,70%
Üldine rahulolu	91,30%	88,90%	86,80%	2,40%	4,50%

* kategooria “Välisüliõpilaste rahulolu sihtriiki saabumisel” küsimustele vastasid ainult esimese aasta välisüliõpilased

Välisüliõpilaste rahulolu sihtriiki saabumisel Kommentaar Eesti kõrgkoolidelt

Tartu Ülikool korraldab uutele välistudengitele igal semestril orientatsioonipäevi, mille raames toimuvad infotunnid välisüliõpilastele vajalikel teemadel (õppekorraldus, tudengielu, tervishoid jne) ja ekskursioonid linnas. Iga tudengit ootab orientatsioonipäevadel ka kott vajalike infomaterjalide ja meenetega. Lisaks kesksele üritusele toimuvad infotunnid ka valdkondades. Enne saabumist saadetakse välistudengitele põhjalik praktiline info e-postile ja tavaposti kaudu ka Welcome Guide, kokkuvõtlik trükis ülikoolist ja Eestist. Hiljuti avati Tartus Welcome Centre, mis nõustab ka välistudengeid.

Eveli Soo ([Tartu Ülikool](#))

Uuringu järgi on EMTA saanud väga kõrged punktid kõiges, mis puudutab n-ö ametlikku vastuvõttu (meeting staff, registration, formal welcome, orientation). Need asjad meil tõesti toimivad, aga osalt ehk võib olla ka kooli väiksuse ja õppe iseloomu tõttu. Välisüliõpilaste nõustaja viib läbi mitu sessiooni (eraldi Euroopa ja väljastpoolt Euroopat tudengitele), kus annab selgitusi õppekava ja ainete osas, aitab neid vormistada jne. Kuna õppes on suur osa individuaaltundides, siis on kontakte vastavate õppejõududega lihtne luua – et tunniplaani paika saada, on enamasti õppejõud ise see, kes üliõpilastega esimesena kontakti astub, mitte tudeng ei pea õppejõudu otsima.

Miinuseks selles kategoorias on selgelt õpingute eelse info edastamine ning kohalikud kontaktid. Nende teemadega peame kindlasti tegelema.

Kai Kiiv ([Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia](#))

Maaülikoolis õppivate välistudengite rahulolu Eestisse saabumise teemadel oli 97%. Välistudengite saabumisel korraldatakse neile enne õpingute algust läbimõeldud ja mitmekülgne orientatsiooninädal, mille raames tutvustatakse neile lisaks ülikoolile ja õppekorraldusele ka Tartu linna. Samuti antakse asjaajamisjuhiseid. Orientatsiooninädala korraldavad vastuvõtutöötajad, kes kaasavad ka tuutoreid ja teisi tudengeid.

Gerli Selge ([Eesti Maaülikool](#))

EBSi tugevuste seas võib välja tuua välisüliõpilaste kultuurilise ja sotsiaalne kaasamise õpingute ajal. EBSis on välistudengite toetamiseks edukalt toimiv tuutorite süsteem ja International Club. Iga tuutor tegeleb kuni viie välisüliõpilasega ning selle eest on võimalik saada vabaainepunkte või väikest stipendiumi.

Individuaalne lähenemine algab juba enne semestrit, kus tuutor aitab saabuvat välistudengit majutuse korraldamisega, Eestiga seonduvate küsimustega ning tutvustab ka ülikooli. Üheks prioriteediks välistudengi kaasamine saabumisel, et tagada temale hea kogemus EBSi perega liitumisel. Eestisse saabumisel kohtub välistudeng oma tuutoriga lennujaamas, kes teda edaspidi aitab kohanemise ja olmeküsimustega. Aasta alguses toimub tudengitele Orientation Day, kus edastatakse ka olulist infot (majutus, arstiabi, töötamine, Eesti eluolu).

ISB uuringus on välja toodud ka EBSi tugevuseks kohalikega integreerumine („host friends“, „I feel welcome in this country“). EBS loob oma tudengitele avatud keskkonna, kus oluline osa sotsialiseerumisel ja võrgustiku loomisel. Kohanemisega aitab kaasa aktiivne tudengikond, kes korraldab üritusi ning õpikeskkond, kus tihtipeale õppimine toimub aktiivse vestluse või tiimitöö vormis. Need eeldused aitavad luua välistudengitele soodsa keskkonna ning edukat kaasata välistudengeid kohalikku ellu.

Liina Reimann ([Estonian Business School](#))

Eest Kunstiakadeemia kohtleb kõiki tudengeid väga individuaalselt. Me teame, kes on nime taga ning suhestume inimeste murede ja rõõmudega. See on väikese ülikooli suur eelis. Kõigile välistudengitele korraldame saabumisel meeldejäävaid üritusi ja jagame EKA infomaterjale, avanädalal on üliõpilased oodatud kohtuma oma osakonna õppejõudude ja kaastudengitega. Mitmeid aastaid on EKA kaasanud tuutoreid tudengite sisseelamisel ja EKA on 12 aastat korraldanud välistudengitele eesti keele ja kultuuri kursuseid, mis on saanud kõrgeid hinnanguid. Kogu info on loomulikult kättesaadav kakskeelsena.

Sandra Mell ([Eesti Kunstiakadeemia](#))

Välistudengite vastuvõtmisel oleme püüdnud teha kõik selleks, et nende stardipauk ülikoolis ja Eestis oleks võimalikult sujuv ning positiivne. Püüame võimalikult palju suhelda personaalselt, et neil jääks kohe alguses tunne, et neid siin oodatakse. Juba enne saabumist käib vastuvõetud välistudengitega tihe suhtlus ning ka saabumisel on võimalik neil endale kutsuda abiks tuutor, kes on nõu ja jõuga abiks esimestel päevadel.

Nagu teisteski ülikoolides, siis saabumise ja ülikooli sisse elamise oluline osa on Orientation Week, kus viime neid kurssi kõigi valdkondadega, millega välistudeng siin olles kokku puutuma hakkab. Välistudengeid käib alati tervitamas rektor ning vähem olulisem pole ka sotsiaalsed mängud (linnaku orienteerumine), mille kaudu õpitakse linnakut tundma, saadakse uusi tutvusi (sh ka eesti tudengite seast).

Karolin Mägi ([Tallinna Ülikool](#))

Rõõm on näha, et teemades, mis puudutasid TalTechi õppima saabumist, oli meie välisüliõpilaste rahulolu kõrgem kui Euroopas ja maailmas keskmiselt. Näiteks oli 92,2% tudengitest (mis on Euroopa keskmisest 6,5% kõrgem) rahul teavitustöö ja ettevalmistava informatsiooniga, mida ülikool neile enne Eestisse õppima asumist saatis, et neid selles protsessis toetada. Kuna TalTech on Eesti kõige rahvusvahelisem ülikool, oleme teinud mitmeid algatusi, et oma välisüliõpilasi Eestisse saabumisel toetada - alates tudengisaadikute ja buddy'de programmist ja erinevatest infomaterjalidest ning trükistest, mis jõuavad tudengiteni juba enne Eestisse tulekut, kuni video-juhiste, TalTech äppi ja virtuaaluurini välja. Hea meel on näha, et neid tegevusi hinnatakse ning tudengid tunnevad, et nad on Eestisse ja TalTechi õppima saabumiseks hästi ettevalmistatud.

Keit Kiissel ([Tallinna Tehnikaülikool](#))

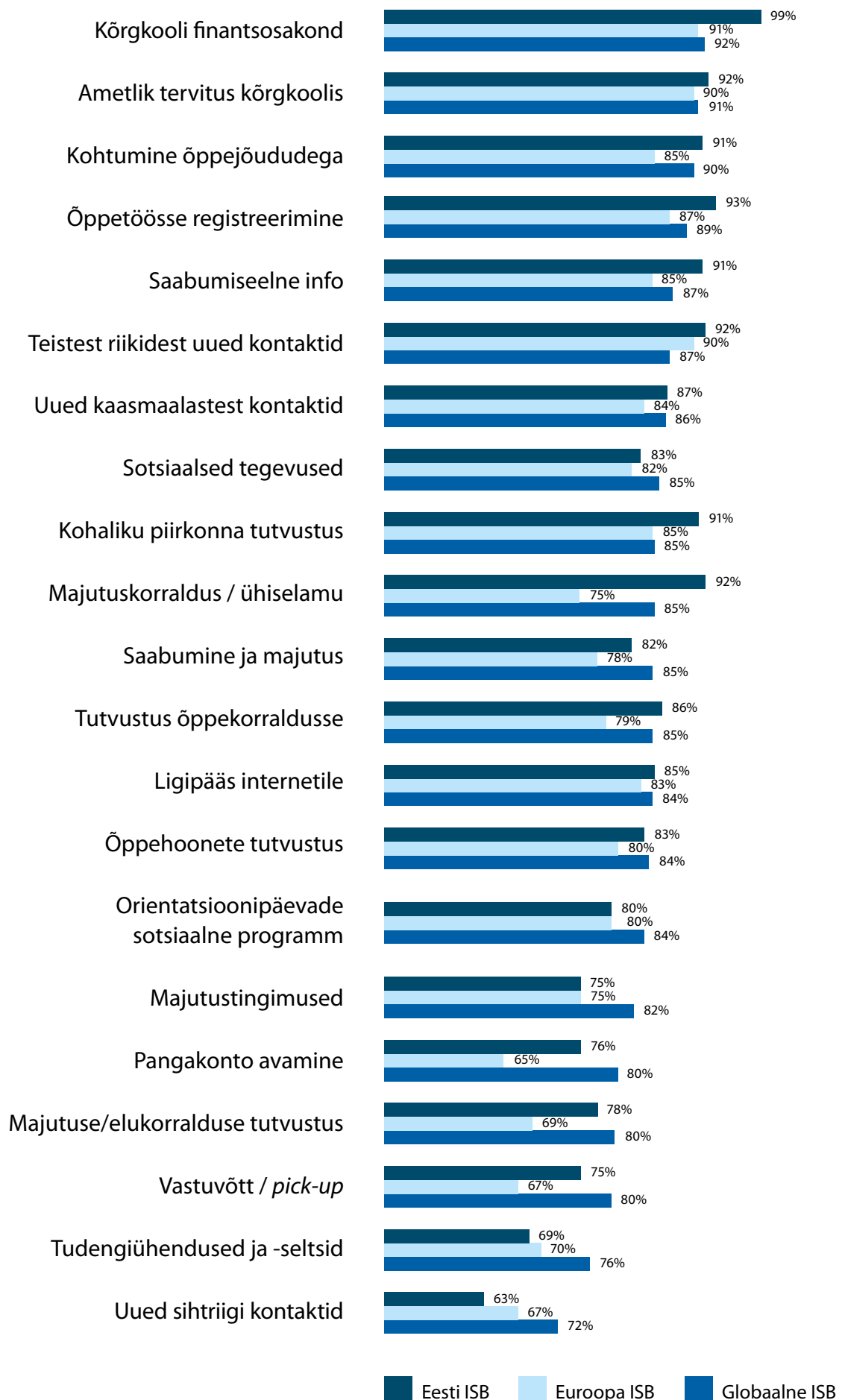

Võib-olla mis meie ülikooli eristab, on meie teise aasta tudengid, kes lähevad uutele tudengitele lennujaama vastu neid tervitama. Iga uuele tudengile määratakse nõ mentor, kes siis aitab neil ülikooli üles leida ja tutvustab neile natuke linna. See on ka hea võimalus kohe lennukilt maha astudes endale esimene sõber saada ja siinse eluga kiiremini harjuda.

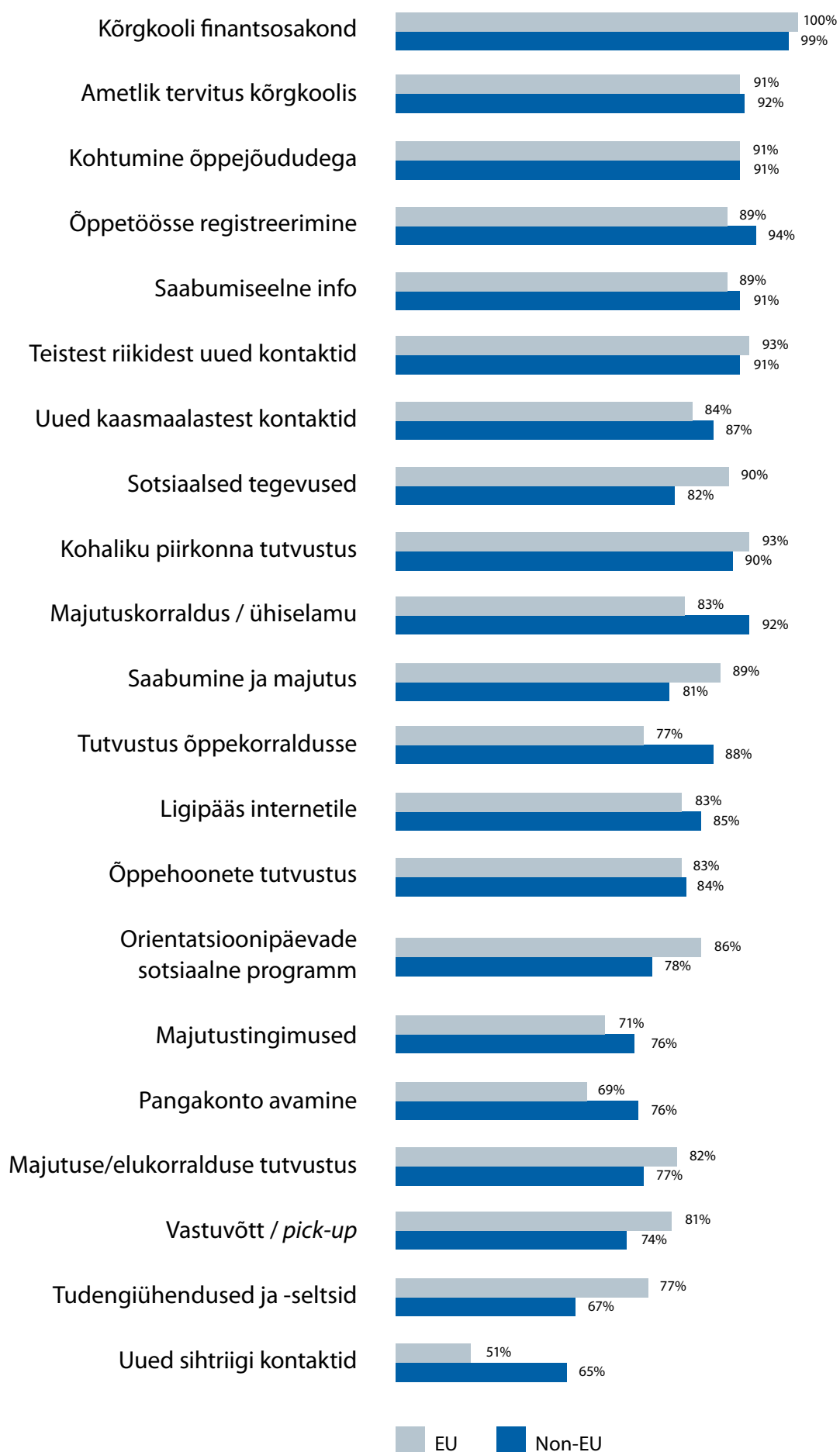
Lisaks mentorile, korraldame kooliga ka esimesel nädalal tudengitele Tallinnas giidiga bussituuri, näitame neile ilusamaid paiku Tallinna ümbruses, tutvustame tähtsamaid asutusi mida neil siin lähitulevikus kindlasti on vaja külastada ja õpetame neid linnas isepäi ringi liikuma. Lisaks tuurile korraldame neile ka ühise vabaajategevuse, tavaliselt uisutamine. Nendel tutvustavatel tuuridel käivad kaasas ka vanemad üliõpilased, see lihtsustab samamoodi neil omavahel sõbrunemist ja aitab neil leida mõttekaaslasid algavaks õppeaastaks.

Ian Leman ([Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor](#))

I Välisüliõpilaste rahulolu sihtriiki saabumisel

II Välisüliõpilaste rahulolu sihtriiki saabumisel

III Välisüliõpilaste rahulolu sihtriiki saabumisel

Mida väärtustavad välisstudengid kõige enam õppimise osas?

Nagu öeldud, siis on kõigi nelja kategooria (rahulolu riiki saabumisega, õpikogemusega, elamisega ja tugistruktuuridega) osas kaks peamist näitajat: üldine rahulolu (ingl k overall satisfaction) ning keskmine rahulolu (ingl k average satisfaction). Üldine rahulolu tähendas kategooria kohta ühte kokkuvõtvat küsimust ning keskmine rahulolu on terve kategooria küsimuste keskmine.

Üldine rahulolu õpingutega on globaalsest keskmisest pisut madalam, kuid Euroopa keskmisega võrreldes pisut kõrgem. Eestis õppimisega on rahul 86,1% vastanutest, samas kui globaalses võrdluses on kõigi ülemaailmsete vastajate rahuloluprotsendiks 87,4% ning Euroopa osas 85,1%.

Kui võtta aga rahulolu näitajaks enam kui 20 õpingutega seotud indikaatori (õpetamine, õpingud ning õpikeskkond) vastused, siis on Eesti näitaja maailma õige pisut madalam. Eestis on keskmine õpingutega seotud rahulolu 86,0%, globaalsel tasandil on õpingutega seotud keskmine rahulolu 86,7% ning Euroopa näitaja on 83,8%.

Õpikogemuse osas on Eesti kõrgkoolid maailma keskmisest paremate tulemustega. Eriti head tulemused on seotud rahuloluga hindamiskriteeriumite ja hindamise osas, lisaks on välisstudengid rahul auditooriumite suurusega. Klassiruumide (auditooriumite) suurus on kindlasti ka üks Eesti kõrgkoolide konkurentsieeliseid ning seda hindavad välisstudengid kõrgelt. Õpikeskkond on kõigis kategooriates parem nii Euroopa keskmisest ning kuuest (laborid, õpialad, virtuaalne õppimine, raamatukogud, tehnoloogia ning *online* raamatukogu) elemendist viies parem ka maailma keskmisest. Maailma keskmise osas jääb üllatuslikul kombel alla just *online* raamatukogu (meie välisüliõpilaste rahulolu 90%, globaalne rahulolu 92%). Siiski ei ole muretsemiseks põhjust, kuna enam kui 90% rahulolumäär on hea tulemus. Samas aga annab see pildi sellest, et ka muu maailma digitaalne areng on kiire ning välisüliõpilased peavad seda oluliseks.

Maha jääme maailma keskmisest kõige enam küsimustes "head õpetajad", "töökogemus", "karjäärinõustamine" ning "konkurentsivõime tööturul".

Välisstudengite rahulolu meie õppejõudude kogemuste ja ekspertiisi osas (ingl k expert lecturers) on 92,2%, kuid rahulolu nende õpetamise kvaliteediga on 81,2%. Enam kui 10% rahulolu kõikumine näitab, et välisstudengid hindavad kõrgelt meie õppejõudude akadeemilist taset ja professionaalsust, kuid nende pedagoogilise kompetentsi osas on arenguruumi.

Eestis õppivate välisstudengite rahulolu võrreldes globaalse keskmisega on oluliselt madalam konkurentsivõimes tööturul (-7%), õppetooli poolse karjäärinõustamises (-9%) ja töökogemuses õpingute ajal (-7%).

See on eriti oluline, kui pidada silmas, et tuleviku karjääri mõjutavatest teguritest peetakse kõige tähtsamaks just konkurentsivõimet tööturul.

Välisstudengitel on varasemate aastakümnetega võrreldes kõrgkoolidele ja teda vastuvõtvale riigile kõrgemad ootused ettevalmistusteks sisenemaks õpingutejärgsesse tööellu. Arvestades, et mõju tuleviku karjäärile (ingl k Future career impact) peab õppima tulekul oluliseks 95% vastajatest ning seda, et õppimise kategoorias olevad tööturuga seotud teemad on globaalsest keskmisest madalamad, on oluline välisstudengite ettevalmistused Eestis töötamiseks ning meie tööjõuturu vajadused selgelt läbi mõelda.

Ülikoolide rahvusvahelised tutvustuskampaaniad, välisüliõpilaste värbamine oma õppekavadele ning nende hilisem suunamine oma tööturule on maailma arenenumates riikides toimunud juba aastakümneid. Informatsioon sellest, et Eesti peale õppetöö ka välistudengeid tööturule sisenemiseks ette valmistab, võib aidata kaasa ka üliõpilaste värbamisele.

Välistudengite rahulolu sihtriigis õppimisega

	Eesti ISB	Globaalne ISB	Euroopa ISB	Globaalne ISB +/-	Euroopa ISB +/-
Keskmine rahulolu	86,00%	86,70%	83,80%	-0,70%	2,30%
Üldine rahulolu	86,10%	87,40%	85,10%	-1,30%	1,00%

Välisüliõpilaste rahulolu õpingutega Kommentaar Eesti kõrgkoolidelt

Tartu Ülikool pakub laia valikut ainulaadseid, interdistsiplinaarseid õppekavasid, mida õpetatakse inglise ja eesti keeles. Ülikooli akadeemilise personali koosseisu kuuluvad rahvusvaheliselt tunnustatud ja silmapaistvad õppejõud, kes on oma ala tippspetsialistid ja praktikud. Pakume kaasaegset õppekeskkonda, hästivarustatud laboreid ja Eesti suurimat teadusraamatukogu. Tartu Ülikooli õppehooned on tipptasemel teadus- ja haridusasutused – 2020. aastal avatud Tartu Ülikooli Delta Keskus on põhjamaade üks moodsamaid digitehnoloogilise, analüütilise ja majandusmõtte kandjaid. Pakume igale üliõpilasele individuaalset lähenemist ning uuenduslikke ja interaktiivseid õppemeetodeid. Ülikoolil on ulatuslik rahvusvaheline võrgustik üle maailma, mis pakub tudengitele laia valikut võimalusi õppida vahetustudengina välisülikoolis. Meie lõpetajad on varustatud teadmistega, mis võimaldavad neil olla edukad nii Eestis kui ka kogu maailma tööturul. 90,1% ülikooli välistudengitest on oma õpikogemusega Tartu Ülikoolis rahul. Kõrgeima hinnangu andsid tudengid (rahulolu üle 95%) ülikooli õppejõudude kompetentsile, hindamiskriteeriumide selgusele ja võimalusele osaleda ise õpetamistöös. Euroopa keskmisega võrreldes hinnatakse enim üliõpilastele antud tagasisidet ja juhendamist. Samuti väärtustatakse ülikooli õpikeskkonda, sh e-õppe võimalusi ja mitmekultuurilist üliõpilaskonda.

Eveli Soo ([Tartu Ülikool](#))

Väga hea meel on tõdeda, et välistudengid hindavad EMTA-s antavat haridust kõrgelt! Kõiki muid teenuseid on võimalik üsna kiirelt arendada ja on tore, kui need on, ent ülikooli peaeesmärk on siiski kõrgel tasemel õpe, mille arendamine on aga keeruline aastatepikkune protsess. Lausa 100% ollakse rahul selliste aspektidega nagu õpiplane abi (learning support) ja auditooriumite või klassiruumide suurus. Siin mängib loomulikult rolli muusikahariduse spetsiifikast lähtuv individuaaltundide suur osa õppekavas, mis omakorda tähendab, et igale tudengile pööratakse tähelepanu, teisiti polegi võimalik. EMTA õppejõude hinnataksegi kui suurepäraseid pedagooge, kes valdavad hästi inglise keelt, hindavad omakorda üliõpilasi ausalt ning annavad neile heal meelel tagasisidet. Head on ka teadusuurimistöö võimalused. Ka on kursused väga hästi organiseeritud ja korraldatud. Ehk siis tudengil, kes tõesti õppida tahab, on selleks EMTAs kõik eeldused olemas.

Ka õpikeskkond näib seda soosivat, sest EMTA asukoht ja õppehoone tervikuna, ent eriti raamatukogu on pälvinud väga hea tagasiside. EMTA raamatukogu, mille kogud hõlmavad peale raamatute ka väga suures mahus noote, CD-sid ja DVD-sid, on ainuke muusikale pühendatud teadusraamatukogu Eestis. See toimib printsibiil, et 99% kogust on avariilistel väljas n-ö füüsiliselt hoomatav ja käega kombatav. Oluline on see selles mõttes, et olles e-kataloogist ESTER ühe või teise teose koha kindlaks teinud, saab tudengriiuli eest seistes valida täpselt selle redaktsiooni või kirjastuse väljaande, mida ta eelistab (reeglina on ühel teosel mitu erinevat redaktsiooni, mis välja antud erinevate kirjastuste poolt). Valikut tema eest raamatukogutöötaja ära ei tee.

Tõrvatilgaks meepotis on töökogemuse nappus, sest välistudengitel muusikaerialast tööd õpingute ajal leida on tõepoolest keeruline. Need, kes töötavadki, teevad seda ilmselt muus sfääris. Seoses uue kontserdisaali avamisega toimus selles osas küll teatav leevendus, sest saaliteeninduses töötavatest tudengitest on enamus välistudengid.

Kai Kiiv ([Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia](#))

Nii üldist kui ka õpingutega rahulolu aitab kindlasti saavutada õppejõudude sõbralik suhtumine ja vastutulelikkus. Paljud tudengid tunnistavad, et nendesse suhtutakse pigem nagu kolleegi ning nad ei pea muretsema liigselt akadeemilise suhtluse pärast. Samuti tunneb 80%, et nende antud tagasisidet võetakse tõsiselt. Õppejõud arvestavad pühadeaegsel ajal eksamigraafiku koostamisel tudengite soovidega, et nad saaksid külastada ka oma koduriiki ja võtta osa oma rahva kommetest. Personaalsemat lähenemist võimaldavad suhteliselt väikesed (15 – 25 inimest) õpperühmad.

Gerli Selge ([Eesti Maaülikool](#))

Õpperühmade suurus toetab individuaalset õppimist ning aktiivset kaasamist. EBSi õppejõud kasutavad aktiivseid ja mitmekesiseid õppemeetodeid nagu arutelud, tiimitööd ja simulatsioonid. Rõhk on teineteiselt õppimisel ning praktilistel kogemustel. EBSi õppevorm tagab üliõpilasele vajalikud praktilised teadmised ja kogemused äri- ja ettevõtlusmaailma sisenemiseks. ISB uuringus näeme, et EBSi üliõpilased tunnevad, et nende kaastudengid loovad õpingutele orienteeritud keskkonna (student community committed to learning) ning end aktiivselt kaasatuna (engagement).

EBSi õppejõude hinnatakse kõrgelt, kuna nad toovad loenguruumi isiklike ettevõtlus- ja ärikogemusi. Õppejõududega suhtlemine on personaalne ning igale üliõpilasele on isiklik ja lahendustele orienteeritud lähenemine nii sisulistest kui tehnilistest küsimustest. Õppejõudud on teadlikud eri kultuuridest ja saavutanud piisava pädevuse toimetulekuks mitmekultuurilises õppekeskkonnas.

ISB uuringus alusel võib tõdeda, et ka EBS toetab oma välisstudengeid keelõppega. Bakalaureuseõppes on näiteks inglise ärikeeleekele tunnid õppekava lahutamatu osa, mis aitab lihvida keeleoskus tuleviku tarbeks.

Liina Reimann ([Estonian Business School](#))

EKA õpe ja õpetamine on personaalne - isiklik tähelepanu eriala tippudelt kindlasti motiveerib saavutama. Samuti pakume laia valikut erinevaid workshoppe ja meistrikursusi, kuhu kutsutakse lisaks Eesti ekspertidele spetsialiste ja tunnustatud professionaale tervest maailmast. Parendamist vajab EKA ainekataloog, mis on ingliskeelsena kohati viletsasti kättesaadav. Kitsaskohti leevendab ka 2020. aastal rakendatav uus ÖIS, kuna praegune süsteem on aegunud ja välisüliõpilasele keeruline. Kuna 67% EKA vilistlastest on osalenud ERASMUS programmi raames üliõpilasvahetuses või praktilal, on meie tudengite teadlikkus välisstudengite võimalikest muredest ja rõõmudest väga kõrge ja toetust ei paku mitte vaid õppejõud ja tugiüksused, vaid terve EKA kogukond laiemalt. "Väike ülikool on kui kodu." oli ühe välisüliõpilase tagasiside ja sellisena me endid tajume. Oleme rõõmsad, kui välisstudengid tunnevad sama.

Sandra Mell ([Eesti Kunstiakadeemia](#))

Välisstudengid hindavad Tallinna Ülikooli rahvusvahelist ja kaasaegset õpikeskonda, mis annab head võimalused erinevate erialade ja tudengite lõimumiseks. TLÜ on suurepärane kontaktide loomise koht. Nii näiteks peavad ka välisstudengid läbima ülikoolis ELU aine, mis on projekt- ja probleemõppel põhinev interdistsiplinaarne õppeaine, mille raames üliõpilased erinevatelt erialadelt koostöös õppejõudude ja ülikooli väliste partneritega teostavad erialadeülese probleemipüstitusega projekte. Ka õppegruppide suurus on TLÜ erialadel võrdlemisi väikesed, mis annab võimaluse personaalsemaks suhtlemiseks nii tudengite kui ka õppejõududega.

Niisamuti hindavad välisstudengid TLÜ linnakut, mis asub Tallinna kesklinnas ning kus on kaasaegne õpikeskkond praktiliseks õppeks. Filmipaviljon, helistuudio, telestuudio, kinosaal, laborid, õppeklassid, arvutiklassid jms, mis toetab eriala praktilist omandamist.

Karolin Mägi ([Tallinna Ülikool](#))

Väga hea ja maailma ning Euroopa keskmisest tunduvalt kõrgema tagasiside sai TalTechi õpikeskkond ja infrastruktuur ning seda kõikides hinnatud alakategooriates ja aspektides. Näiteks 96,3% välisüliõpilastest on rahul TalTechi raamatukoguga (mis on 9,3% kõrgem Euroopa keskmisest) - selle tulemusega on rahulolu TalTechi raamatukoguga uuringus osalenud Euroopa ülikoolide seas lausa esimesel ja maailmas teisel kohal. Peaaegu sama suur on rahulolu TalTechi õpperuumide (95%), tehnoloogia (94,5%), laborite (94,1%) ja online raamatukoguga (94%) - ka kõigis neis aspektides hinnati TalTechi Euroopa ja maailma keskmisest tunduvalt kõrgemalt.

Samuti hindavad üliõpilased TalTechi puhul keskmisest kõrgemalt multikultuurset õpikeskkonda (95,1%). Kõige rahvusvahelisema ülikoolina, kus õpib tudengeid 100-st erinevast riigist, on hea meel tõdeda, et seda ka üliõpilaste poolt hinnatakse ja väärtustatakse.

Keit Kiissel (**Tallinna Tehnikaülikool**)

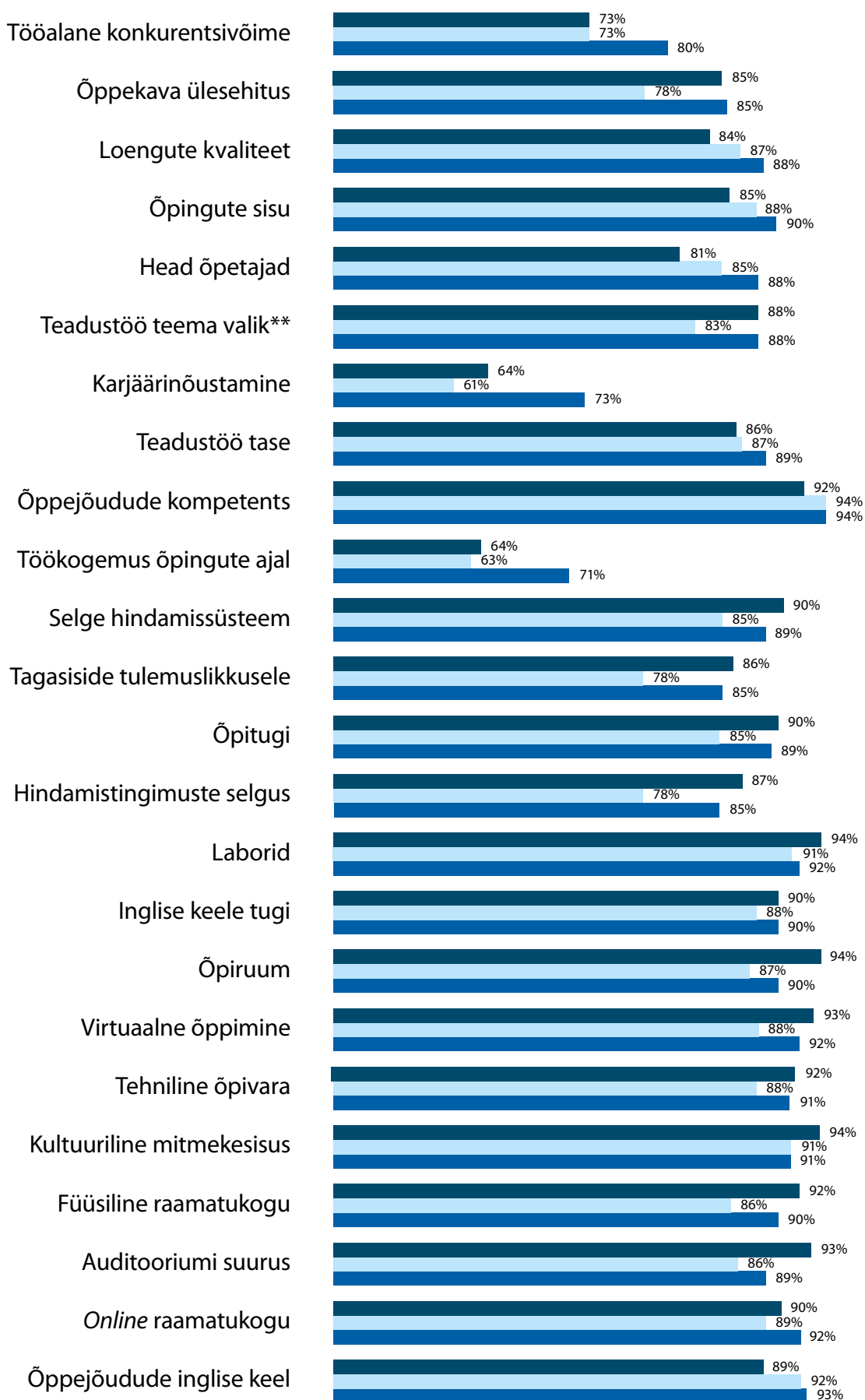

Meie kõrgkooli võib esile tõsta just eesti keele taseme poolest, me pakume kohustusliku 8 EAP asemel tudengitele kohustuslikus korras 12 EAP eesti keele kursusi. See aitab neil paremini algelisel suhtlutasandil eesti keele selgeks saada, mis omakorda suurendab nende võimalusi Eesti tööturul töö leidmiseks.

Ian Leman (**Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor**)

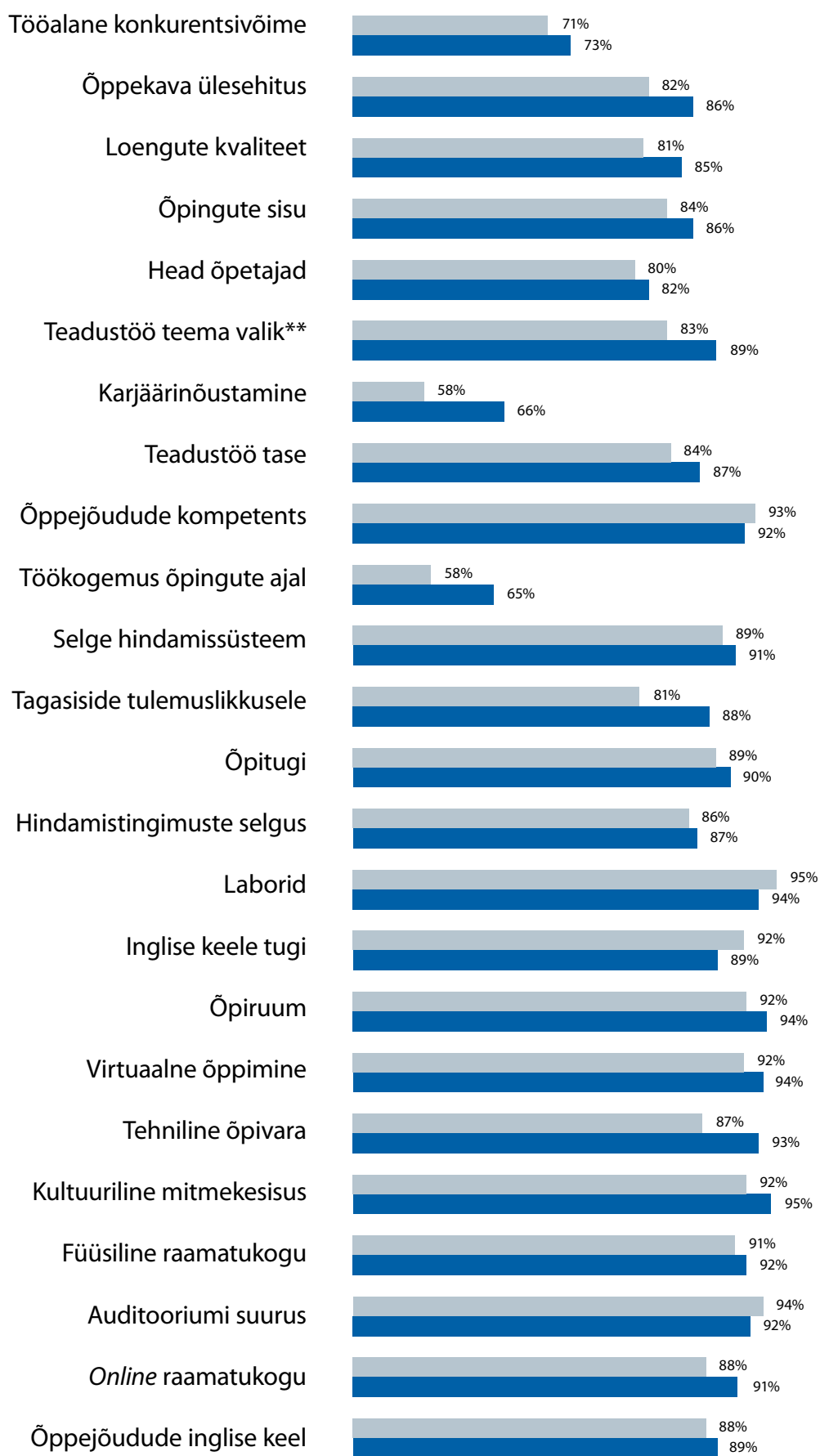
I Välisüliõpilaste rahulolu õpingutega

** küsimus doktorantidele

■ Eesti ISB   ■ Euroopa ISB   ■ Globaalne ISB

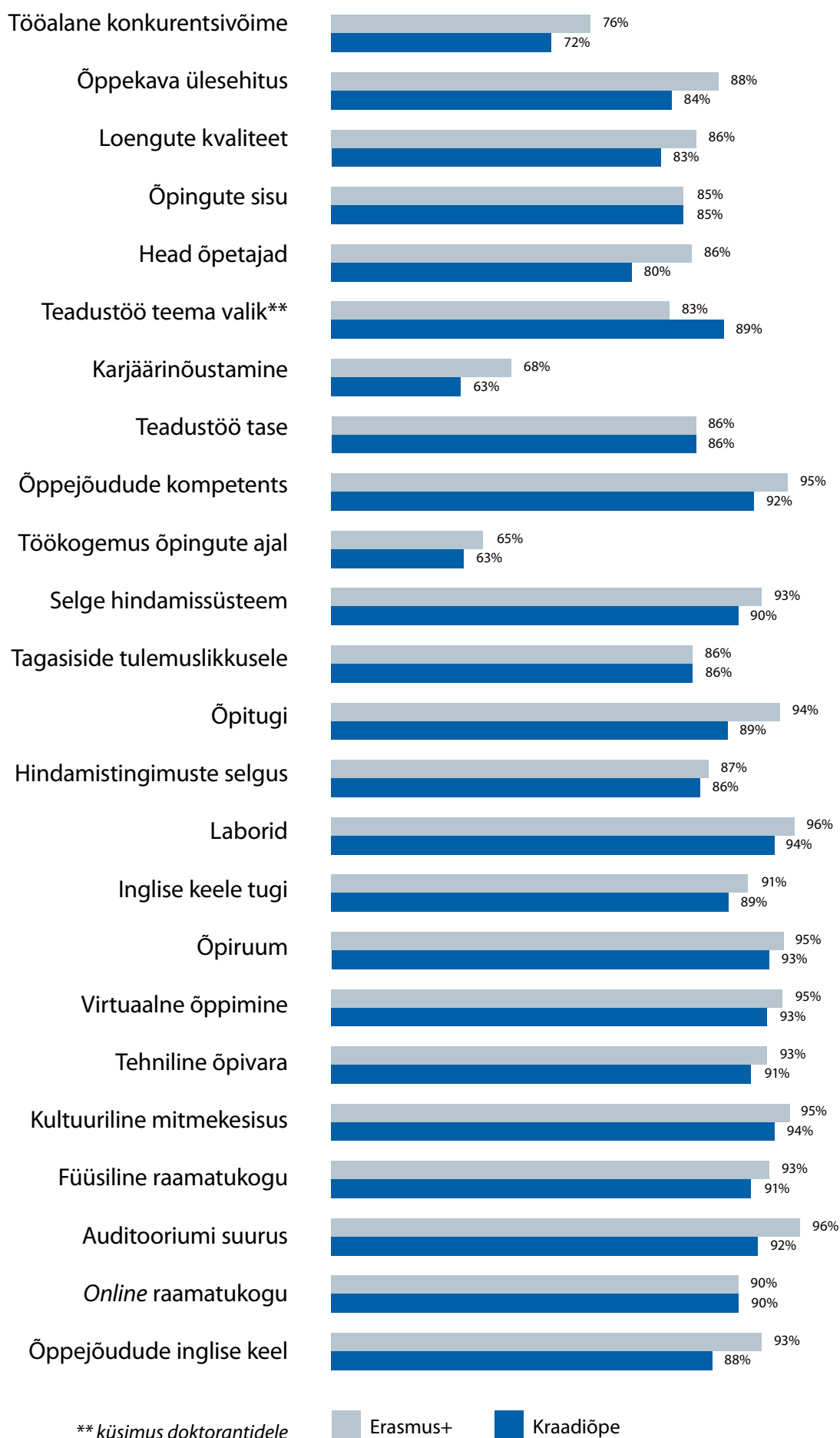
II Välisüliõpilaste rahulolu õpingutega

** küsimus doktorantidele

EU Non-EU

III Välisüliõpilaste rahulolu õpingutega

Eesti kui hea riik elamiseks

International Student Barometer uuris samuti välistudengitelt, milline on nende rahulolu riiki saabumisega seotud faktorites, kuidas nad tajuvad oma õpikogemust ning lisaks sellele ka elamise kogemust õppimise ajal. Eluoluga seotud kogemust ei tohiks kindlasti alahinnata, kuna selle positiivsed või negatiivsed mõjud avalduvad üldises hinnangus välismaal õppimisele. ISB 2019 andmestik näitab, et Eestis õppivate välistudengite rahulolu võrdluses Euroopa ja globaalsete tulemustega on kõrgem.

Kui vaadata täpsemalt, millistes küsimustes on välistudengite rahulolu kõige kõrgem, siis suurim vahe (Eesti kasuks) on seotud elamiskuludega. 87% Eestis õppivatest välistudengitest ütleb, et nad on rahul õpingute ajal tekkivate elamiskulude tasemega, samas kui globaalsete ja Euroopa tulemuste näitajad on 67%. Enam kui 15% suurune vahe annab suure eelise Eestile, kui Eestisse õppima tuleku kaaluks peaks olema õppimise ajal tekkivad elamiskulud. Loomulikult peab arvestama sellega, et "madalad elamiskulud" ei tooks kaasa arvamust, et sellega kaasneb ka "madal kvaliteet".

Välistudengite rahulolu sihtriigi eluoluga

	Eesti ISB	Globaalne ISB	Euroopa ISB	Globaalne ISB +/-	Euroopa ISB +/-
Keskmine rahulolu	81,70%	79,70%	77,10%	2,00%	4,60%
Üldine rahulolu	87,70%	86,80%	84,00%	0,90%	3,70%

Välisüliõpilaste rahulolu sihtriigis elamisega Kommentaar Eesti kõrgkoolidelt

Tartu ja Tartu Ülikool on välistudengite jaoks turvaline elu- ning õpikeskkond, mis pakub palju võimalusi end ka väljaspool õppetööd arendada, olgu selleks tudengiteatris osalemine, Tartu Ülikooli Akadeemilises Spordiklubis käimine, kooris laulmine, TÜ sTARTUp Lab'is äriideede esitlemine või muu. Ülikoolil on Tartus ja Viljandis kokku 10 modernset üliõpilaselamut ja majutusasutuste hinna-kvaliteedi suhet hinnatakse kõrgelt. Lisaks saab välja tuua ülikooli keskkonnasõbraliku suhtumise – nii üliõpilaselamutes kui ülikoolilinnakus suunatakse tudengeid aktiivselt prügi sorteerimisele tähelepanu pöörama ning keskkonnasäästlikke liikumisviise harrastama. Tartu Ülikooli ülikoolilinnaku üldise keskkonnaga rahulolu on 96.5%.

Eveli Soo (Tartu Ülikool)

Selles kategoorias on üldiselt ka asjad hästi, turvatunnet on hinnatud lausa 100%. Elamine Tallinnas on taskukohane ning majutuse kättesaadavus ning kvaliteet hea. Ehk mängib siin rolli see, et EMTA-l on Kunstiakadeemiaga kahasse kesklinnas asuv suhteliselt hiljuti renoveeritud kaasaegsete elamistingimustega ühiselamu.

Rõõm on tõdeda, et väga hea mulje on jätnud kohalik kultuur. Omalt poolt oleme välistudengeile alati kõikvõimalike kultuuriürituste kohta soovitusi jaganud. Paljud neist külastavad regulaarselt ERSO kontserte ja Rahvusoper Estonia etendusi (kumbki asutus teeb tudengitele piletisoodustusi), mis on tulevase muusiku professionaalse arengu seisukohalt äärmiselt vajalik. Samuti esinevad nad ise EMTA Sümfooniaorkestri ja koori kontsertidel. EMTA Sümfooniaorkestri koosseisus löid paljud välistudengid kaasa 2019. aasta juubelilaulupeol, mis jättis neile (sotsiaalmeediapostitusi jälgides) kustumatu elamuse!

Miinuseks antud kategoorias on vähene lävimine kodutudengitega, mis pole küll ainult EMTA, vaid kõigi eesti ülikoolide probleem. EMTA-s on küll vähemalt see eelis, et kõik tudengid, olgu siis kodu- või välismaised, peavad koos kas orkestris või ansamblis mängima, kooris laulma või ooperistuudio projektides osalema. Nii et rahvustepõhine segregatsioon on praktikas tegelikult üsna võimatu. Ent selge on ka see, et saaksime ülikoolina omalt poolt suhtlemist veelgi soodustada jälgides, et meie õpikeskkonnas on sallivus ja empaatia kultuuriliste erinevuste vastu kõrgelt väärtustatud ning kus kõik, sõltumata päritolust, end hästi tunneks.

Kai Kiiv (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia)

Eesti Maaülikool tagab kõikidele välistudengitele soovi korral koha ühiselamus. Lisaks elukoha kindlale olemasolule ja üldisele turvalisusele (97%) aitavad rahulolu tagada ka madalad elamiskulud. Maaülikooli välistudengitest on 60% elamiskulud kuni 299 € kuus ning majutusele tehtavad kulud jäävad pooltel (52%) üliõpilastel alla 200 €.

Gerli Selge (Eesti Maaülikool)

Meil on hea meel tõdeda, et välistudengid on elamisoludega rahul. Eriti oluline on see, kuna EBSil ei ole oma ühiselamut ja meie tudengid tihtipeale rendivad Tallinnas kortereid. EBS abistab koos tudengiesindusega majutuse otsingutel ning omab ka selles vallas koostööpartnereid. Koostööpartnerid aitavad pakkuda üürivõimalusi taskukohase hinnaga. Välistudengitele pakuvad majutusega seotud küsimustes (elukoha otsimine, piirkonna valimine, omanikuga suhtlemine, lepingu sõlmimine jne) tuge EBSi tuutorid. ISB uuringu järgi elukoha leidmine raskusi ei tekita. EBS asub kesklinnas ja on tudengitele kergesti ligipääsetav.

Liina Reimann ([Estonian Business School](#))

Välisüliõpilaste tagasisides tuleb esile positiivne hinnang ülikooli asukohale Tallinna kesklinnas. Osa tudengitest elab ühiselamus, aga kohad seal on piiratud, mistõttu paljud üürivad ka korterit.

Paljud välistudengid töötavad õpingute kõrvalt ning leiavad, et Tallinnas on lihtne tööd leida. Selles osas on abiks ka TLÜ karjääri- ja nõustamiskeskus ning välistudengid peavad lisaks sooritama õppekava läbimise raames erialase praktika, mis aitab hõlpsamini kontakte tööturul luua.

Karolin Mägi ([Tallinna Ülikool](#))

EKA õppehoone asub kõige trendikamas Tallinna piirkonnas, Kalamajas. Lähedal on vanalinn, Telliskivi ja Pelgulinn, ühiselamu on jalutuskäigu kaugusel. EKA pakub soodsat majutust kesklinnas asuvas ühiselamus, kuid kahjuks ei jagu seal kohti kõigile. Ehkki asukoht on ideaalne, on elamistingimused ka küllalt tagasihoidlikud, nii et sõltuvalt ootustest elukohale, ei pruugi kõigile sellised spartalikud tingimused sobida. Paljudele välistudengitele on ebameeldiv üllatus Eesti elukallidus, oodatakse, et toit ja väljas söömine ei maksaks nii palju kui maksab.

Sandra Mell ([Eesti Kunstiakadeemia](#))

Rõõm on näha, et kõik, mis puudutab Eestis elamist ja igapäevaelu, sai TalTechi välisüliõpilastelt Euroopa ja maailma keskmisest mõnevõrra kõrgema tagasiside. Eriti kõrge oli rahulolu ülikooli linnakuga (95%). Sealhulgas hinnati TalTechi sportimisvõimalusi ning majutustingimusi ja -kulusid tunduvalt paremaks kui Euroopas ja maailmas keskmiselt (rahulolu majutuskuludega oli lausa 17% kõrgem Euroopa keskmisest).

I really do love how green the campus is, gives one the opportunity to go outside between lectures and enjoy the environment. The buildings architecture makes one feel welcome and create a nice atmosphere to study.

Kommentaar Tallinna Tehnikaülikooli välistudengilt (ISB 2019)

Keit Kiissel ([Tallinna Tehnikaülikool](#))

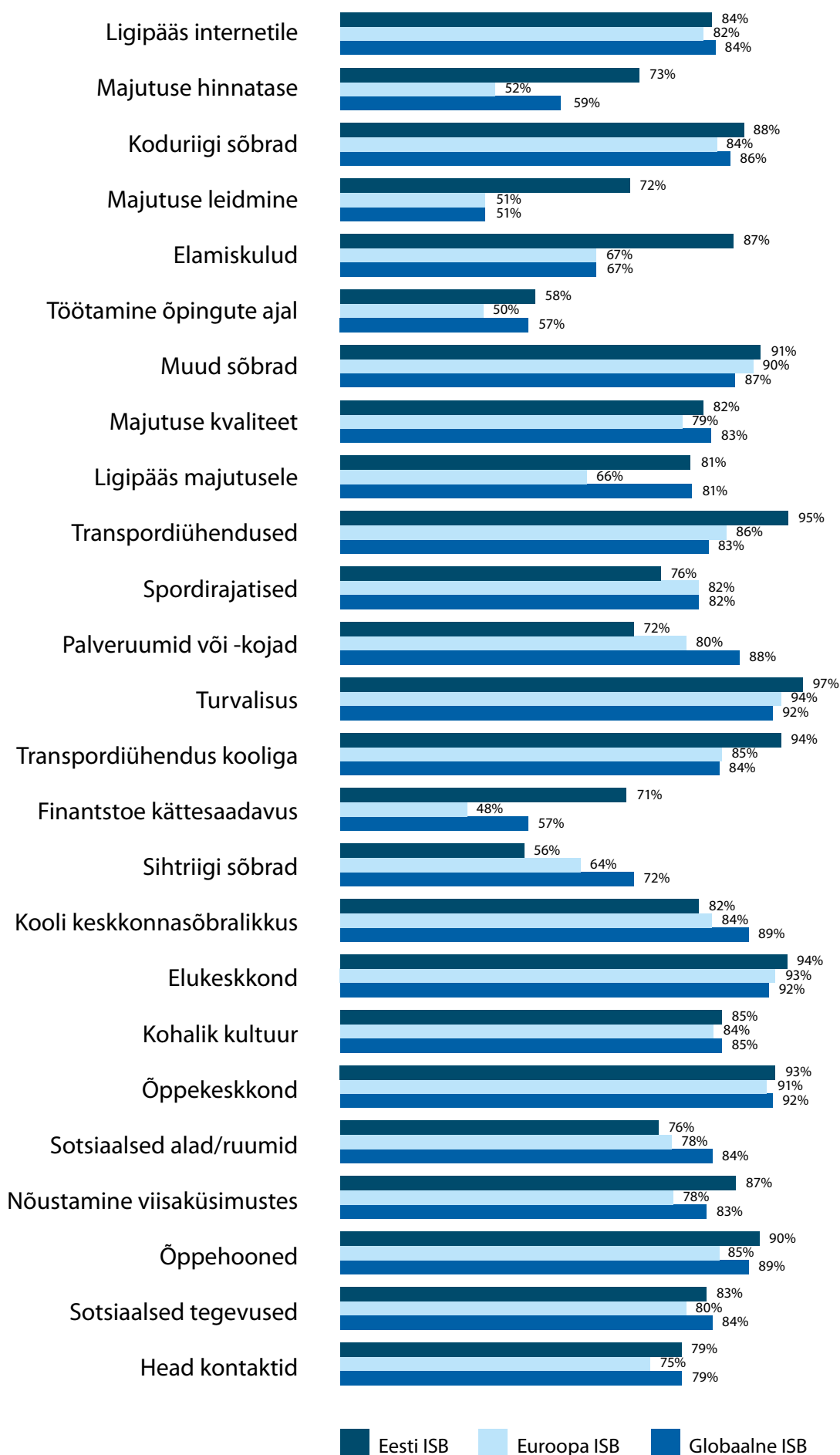
Meie kooli ühiselamu on väga mugavalt peamaja kõrval ja sellega otseses ühenduses. See muudab tudengitel hommikul üles ärgates otse ühikatoast kooli kõndida. Kõigile uutele tudengitele on ühikakoht reserveeritud, kui nad ise just tungival soovil kuskil mujal ei taha elada. Sellisel juhul tulevad appi neile meie kooli esindajad, kes neid enne siiajõudmist sobiva elamispinna leidmisega aitavad.

Ian Leman ([Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor](#))

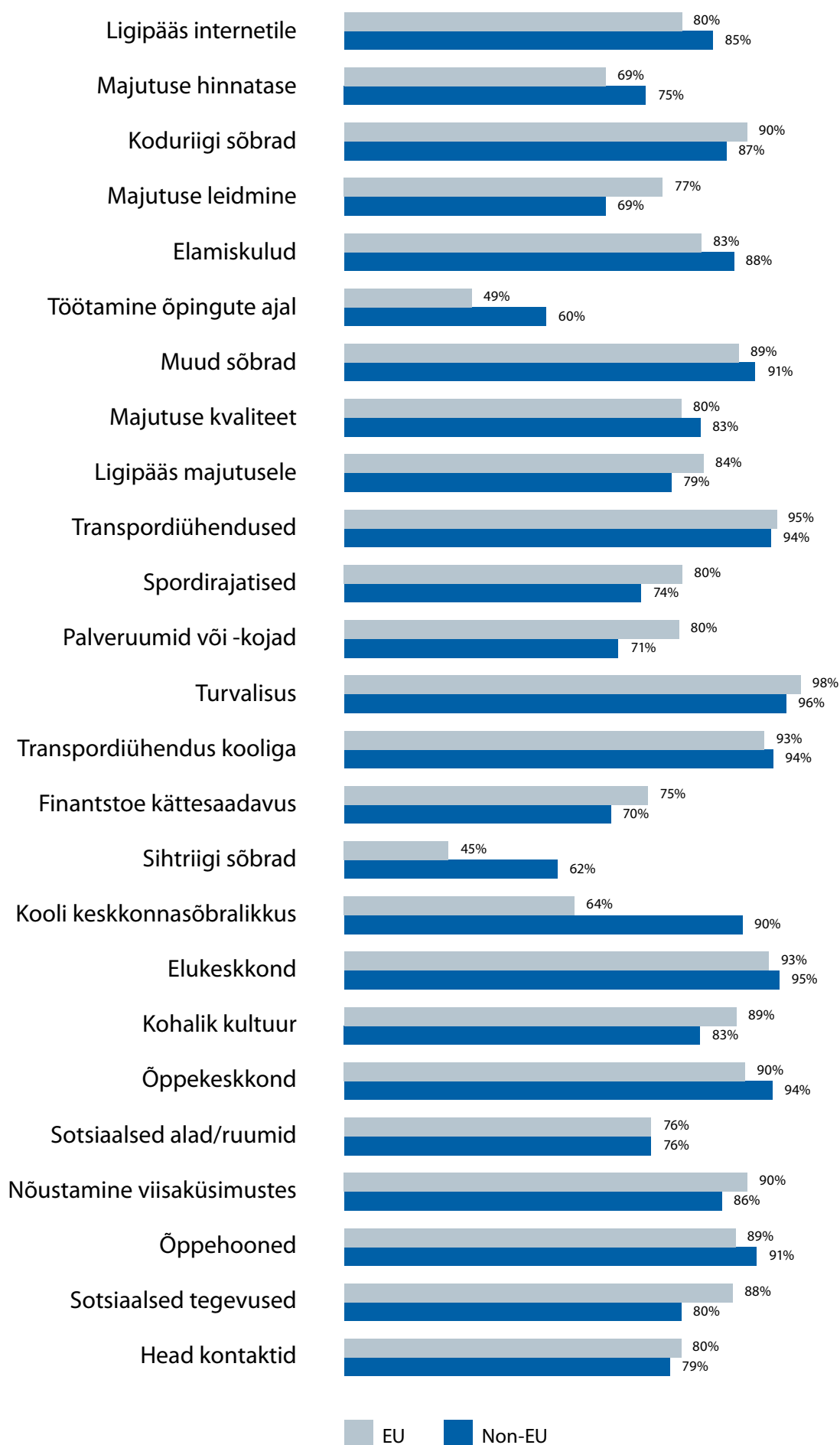

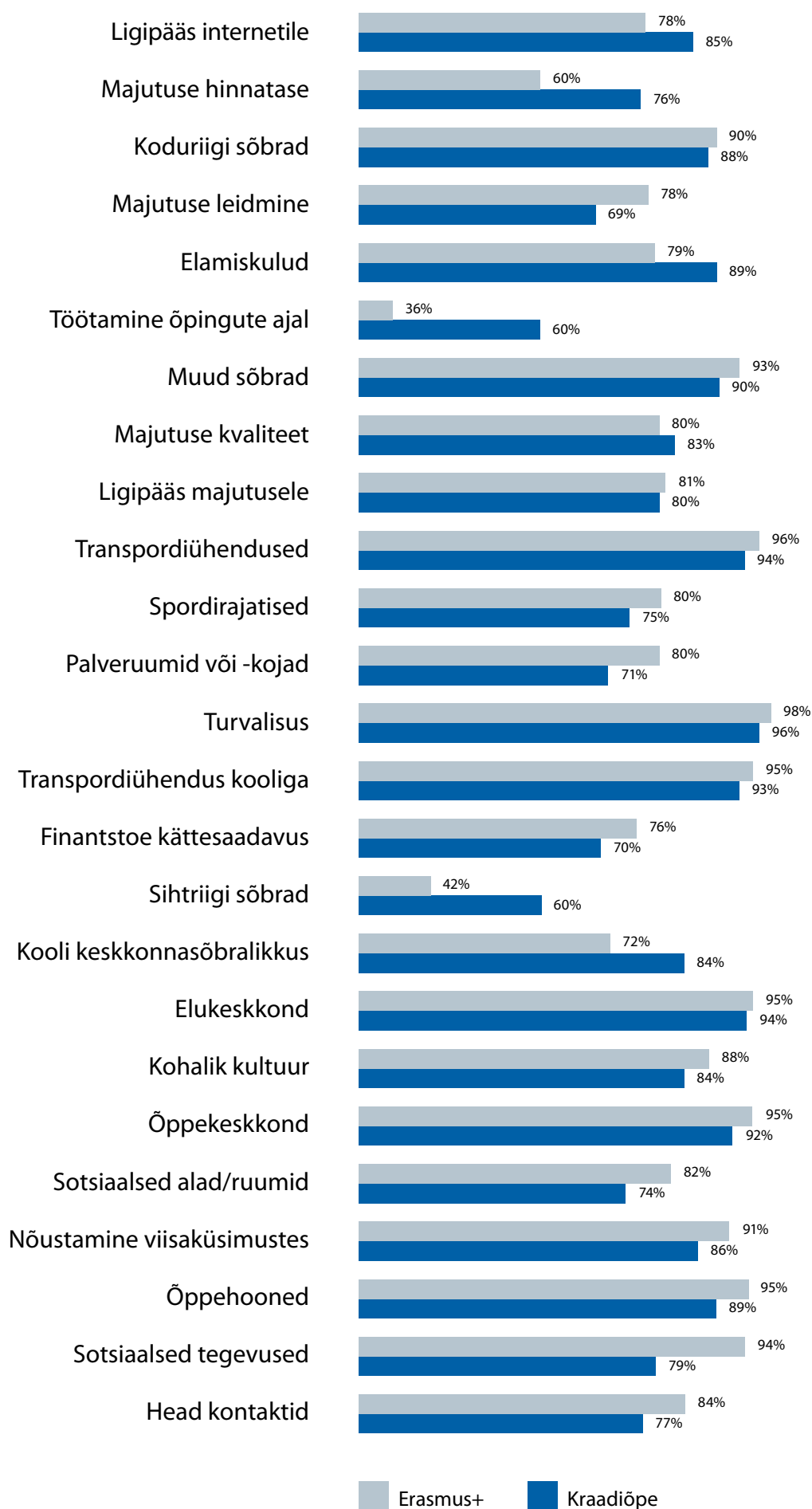
I Välisüliõpilaste rahulolu sihtriigis elamisega

II Välisüliõpilaste rahulolu sihtriigis elamisega

III Välisüliõpilaste rahulolu sihtriigis elamisega

Välistudengitele suunatud tugiteenused

Rahulolu tugiteenuste osas on sama kõrge kui globaalne keskmine, ning pisut kõrgem kui Euroopa keskmine. Üldiselt põhjust muretsemiseks ei ole, kuna 91,3% välistudengitest Eestis on rahul Eesti kõrgkoolide pakutavate tugiteenustega.

Olgugi, et tudengite nõustamisteenusega (ingl k advisory Service) on rahul 90,0% välistudengitest, siis globaalsele keskmisele jääb see alla (94%). Samas on see tugiteenuste kategoorias kõige suurem allajäämine. Sama palju üle globaalsetest näitajatest on näiteks rahulolu Eesti kõrgkoolide välisõpingute ja rahvusvahelistumisega tegelevate üksustega (ingl k international office), kus vahe on üle 4% (Eesti 96%, globaalne keskmine 92%, Euroopa keskmine 91%). Ka rahulolu kõrgkoolide lahendustes välisüliõpilastele pakutava majutusteenuse osas on maailma näitajatest kõrgem (Eesti 88%, globaalne 83%, Euroopa 74%).

Väga hea meel on näha, et karjäärinõustamisteenustega on rahul 87,3% välistudengitest. Tudengid soovivad olla tööturul konkurentsivõimelised ning kõrgkoolid nii Eestis kui terves maailmas peavad sellega aina enam arvestama.

Välistudengite rahulolu kõrgkooli tugiteenustega

	Eesti ISB	Globaalne ISB	Euroopa ISB	Globaalne ISB +/-	Euroopa ISB +/-
Keskmine rahulolu	91,30%	91,60%	89,50%	-0,30%	1,70%
Üldine rahulolu	87,50%	88,70%	85,60%	-1,10%	2,00%

Välisüliõpilaste rahulolu kõrgkooli tugiteenustega Kommentaar Eesti kõrgkoolidelt

Tartu Ülikool pakub välisüliõpilastele laias valikus ingliskeelseid tugiteenuseid. Vastuvõtutalitus ja välisvärbamine pakuvad üliõpilastele tuge vastuvõtuga seotud küsimustes olles esimeseks kokkupuutepunktiks tudengil ülikooliga. Rahvusvahelise Õpirände Keskus hoolitseb välisüliõpilaste heaolu eest terve õpingute aja nõustades neid erinevates praktilistes küsimustes ja korraldades orientatsioonipäevi. Keskus teeb tihedat koostööd Politsei- ja Piirivalveameti migratsiooninõustajatega viisade ja elamislubade nõustamise osas. Selle tegevuse vajadus ja nähtavus ülikooli sees on kasvanud tänu suurematele õppijate arvule. TÜ-s nõustab õpirändekeskus migratsiooniteemadel nii kandidaate kui õppijaid, vajadus selle teenuse järgi järjest kasvab.

Valdkondade õppekorraldusspetsialistid aitavad välistudengitel registreerida sobivatele õppeainetele ja aitavad neid muudes praktilistes õppega seotud küsimustes. Tartu Üliõpilasküla korraldab tudengite majutust, nõustamiskeskus pakub karjääri-, psühholoogilist ja ettevõtlusnõustamist, lisaks tegeleb erivajadustega tudengitega. Hiljuti renoveeritud raamatukogu kuulub Eesti parimate raamatukogude hulka ja lisaks raamatutele ja erinevatele andmebaasidele pakub tudengitele võimalust samas hoones sportida, rentida individuaalseid õpperuume ja kuulata muusikat. Saabumisel saavad kõik välistudengid endale tuutori, kes aitab neil Eestis kohaneda. Ülikoolil on suur spordikeskus, mida tudengid saavad teatud aegadel ka tasuta kasutada. Tartu Ülikooli tugiteenustega on rahulolu rahvusvaheliste üliõpilaste seas 93,5%.

Eveli Soo (Tartu Ülikool)

Rõõm on nentida, et välistudengite hinnang õpingualasele nõustamisele ja toele on väga kõrge, samuti ollakse väga rahul välissuhete osakonna tööga. Seega võib nentida, et välistudeng ei jää EMTAs oma probleemidega kunagi ükski, ta võib ja teab, kelle poole pöörduda, kui abi vaja.

Kai Kiiv (Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia)

Maaülikooli tugiteenustega on rahul 84% välisüliõpilastest. Välistudengitel on võimalus abi saada nii õppeosakonnalt, instituutide õppekorraldusspetsialistidelt kui ka tuutoritelt. Maaülikoolis on palju soomlasi ning kindlasti on just uutel tudengitel suur tugi tuutoritest, kes saavad nendega nende enda emakeeles rääkida.

Gerli Selge (Eesti Maaülikool)

EBSi kõiki õppijaid toetavad õppekonsultandid, kes aitavad õpingute osas ning eluolu küsimustes kaasa personaalse nõustamisega. Individuaalne ja paindlik lähenemine õppetööl on tudengite seas kõrgelt hinnatud.

Samuti on rõõm tõdeda, et on tõusnud rahulolu välissuhete osakonna töö suhtes.

Liina Reimann (Estonian Business School)

EKA on alati pidanud oluliseks inimlikku kohtlemist ja isiklikku nõustamist. Olles alles hiljuti kolinud uude ja auhinnatud õppehoonesse Kalamajas, oleme õpikeskkonnana eksisteerinud ka märksa viletsamates oludes. Seetõttu oleme pidanud olema heas mõttes alandlikud, selles tähenduses, et ükskõiksus poleks olnud valik, mida me oleks endale saanud lubada. Me oleme kõigiga sõbralikud, mitte kunagi ei alahinda kellegi muret ja proovime leida kõigile osapooltele parima lahenduse. Kindlasti on oluline ka see, et välissuhete osakond on alati olnud kaasatud akadeemia juhtimisse, rahvusvahelistumine on EKAst läbi imbunud ja äärmiselt oluline kõigile EKA liikmetele - nii tudengitele, akadeemilistele- kui tugitöötajatele.

Sandra Mell (Eesti Kunstiakadeemia)

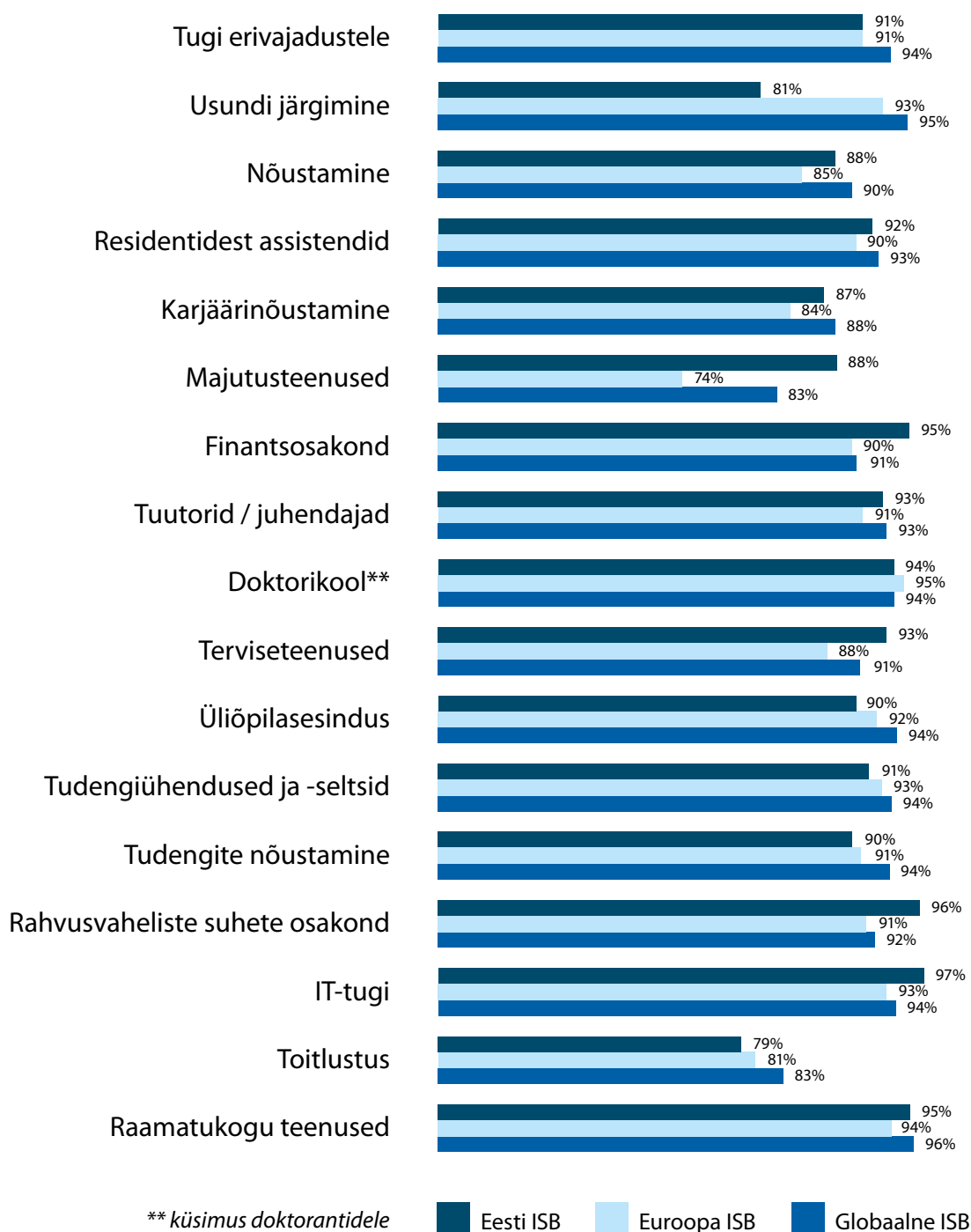

Meie kooli üks eelistest on meie rahvusvaheliste tudengite nõustaja, kes aitab neid kõiksugu jooksvate probleemidega. Kui tudengitel tekib küsimusi siin elades töö või kodu otsimisel, leitakse alati koos sobiv lahendus. Akadeemilistest kuni personaalsete probleemideni välja, meie nõustaja on tudengitele alati abiks.

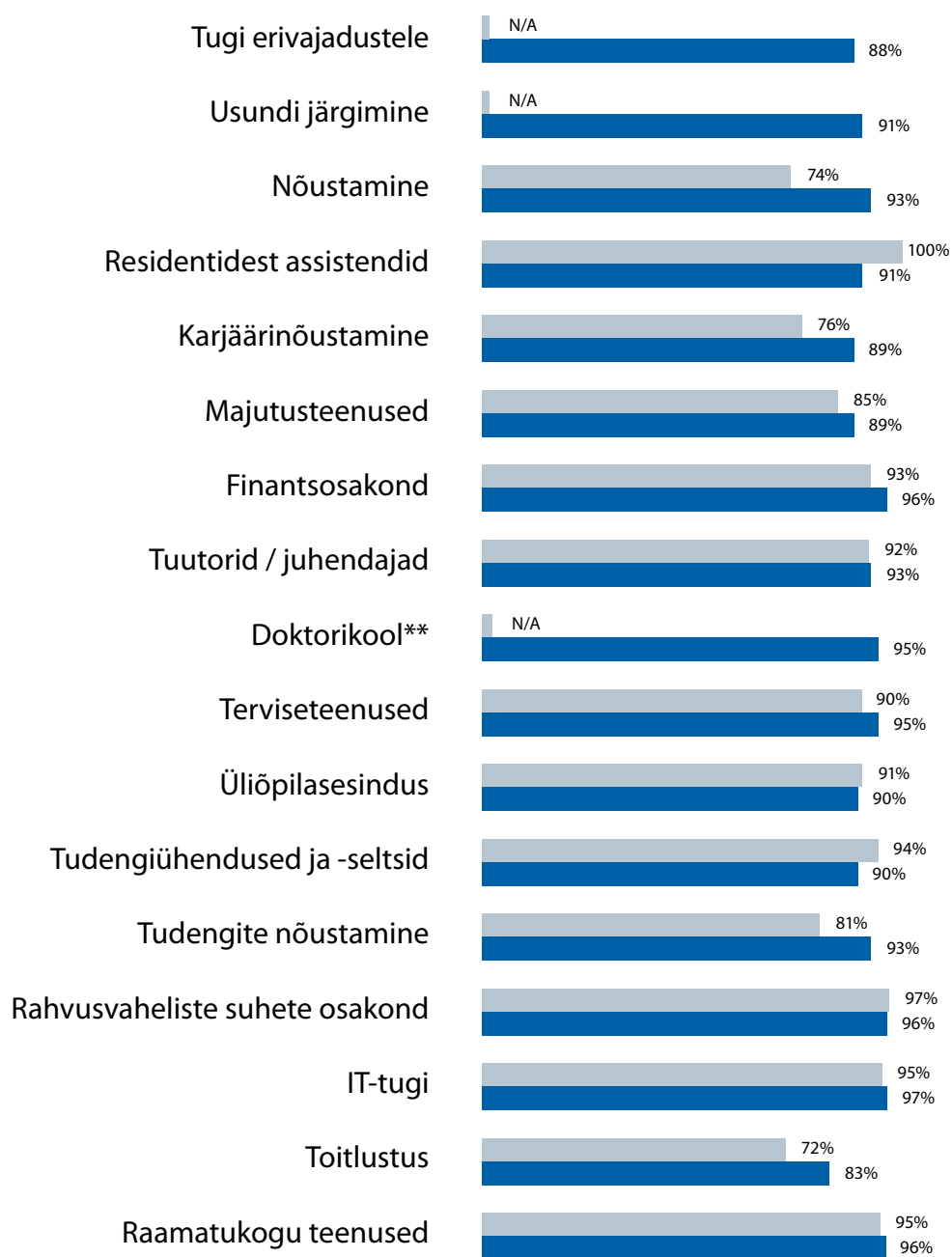
Ian Leman (Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor)

I Välisüliõpilaste rahulolu kõrgkooli tugiteenustega

II Välisüliõpilaste rahulolu kõrgkooli tugiteenustega

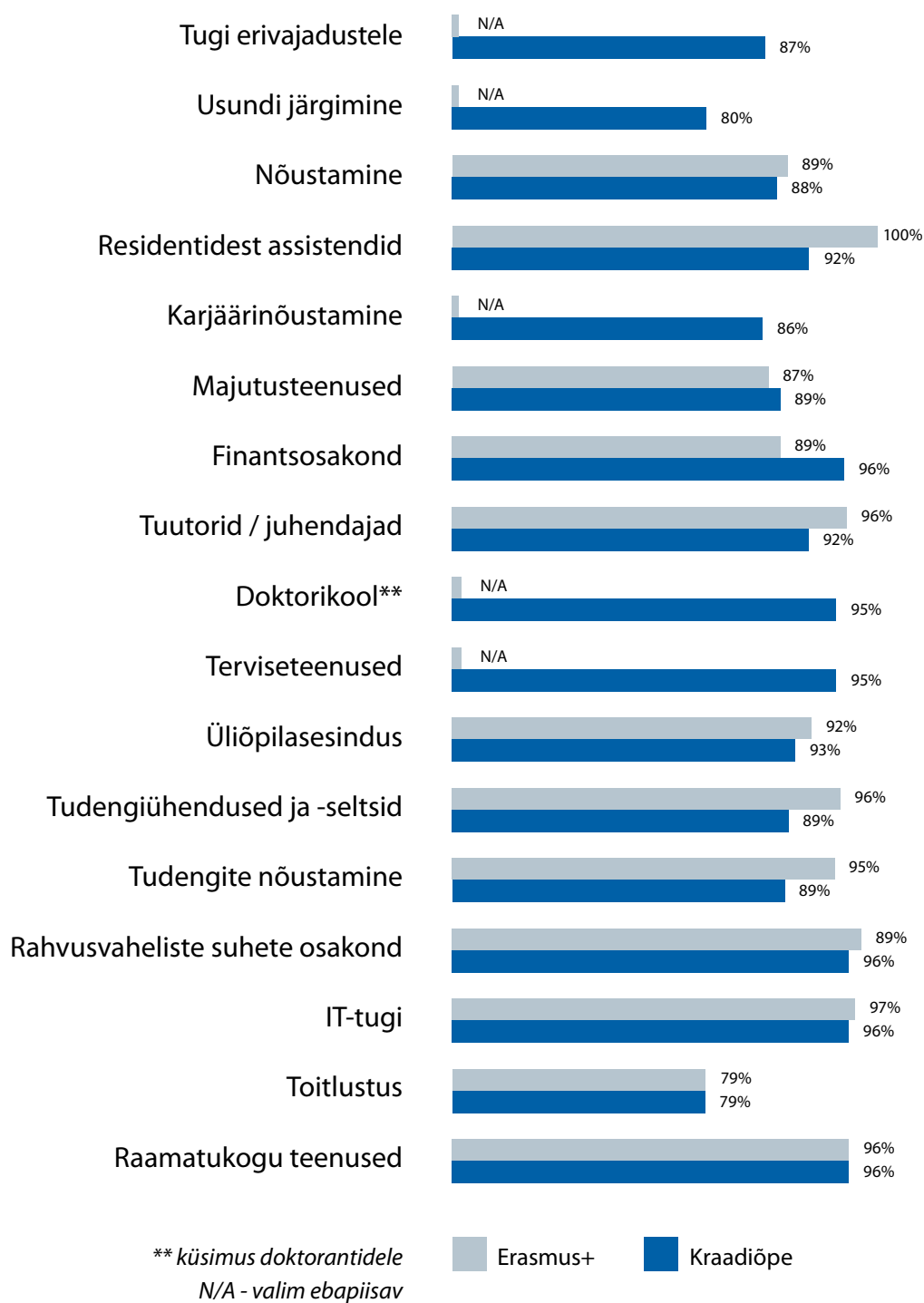

** küsimus doktorantidele
N/A - valim ebapiisav

■ EU ■ Non-EU

III Välisüliõpilaste rahulolu kõrgkooli tugiteenustega

Üldine rahulolu, soovitud ja mõju tulevikule

ISB 2019 näitab ka seda, et 82% Eestis õppivatest välistudengitest soovitaks Eestis õppimist. Globaalse ja Euroopa keskmisega võrreldes on Eesti näitaja üle 4% kõrgem, mis tähendab, et üldiselt on välisüliõpilased õppekvaliteediga rahul. Ka ütlevad Eestis õppivad välisüliõpilased, et hinna ja kvaliteedi suhe on Eesti kõrgkoolide puhul paigas.

Miinuspoolele jääb Eesti aga küsimuses «Rahulolu kõrgkooli poolse ettevalmistusega tulevikuks». Kõigest 61% viimase aasta õppijatest vastas, et õpikogemus on teda valmistanud hästi ette tulevikueesmärkide saavutamiseks. Globaalsest keskmisest jäävad meie kõrgkoolid alla pea 5% ulatuses. See näitaja viitab uuesti õpingutega rahulolule, kus Eesti keskmist tõmbavad alla teemad, mis otseselt kõrgkoolide vastutusalasest ei jää, aga mida International Student Barometer läbiviijad peavad välisõpingute rahulolu juures loomupäraseks osaks - töökogemus ja konkurentsivõime tööturul on vaid kaks näidet.

Välistudengite rahulolu

	Eesti ISB	Globaalne ISB	Euroopa ISB	Globaalne ISB +/-	Euroopa ISB +/-
Soovimine tulevikus	82.3%	77.9%	77.9%	4.3%	4.3%
Õnn ja heaolu	91.1%	90.2%	89.7%	0.9%	1.3%
Hinna ja kvaliteedi suhe	83.6%	80.8%	82.8%	2.8%	0.8%
Rahulolu kõrgkooli poolse ettevalmistusega tulevikuks	60.9%	65.7%	62.6%	-4.8%	-1.7%

Keskmine välisstudengite rahulolu

	Eesti ISB	Globaalne ISB	Euroopa ISB	Globaalne ISB +/-	Euroopa ISB +/-
ISB üldine keskmine rahulolu	85.7%	85.6%	82.7%	0.1%	3.1%
ISB üldine rahulolu	88.2%	88.0%	87.0%	0.2%	1.2%

Kommentaari Eesti kõrgkoolidelt

2019/2020. õppeaasta kevadsemestril võeti Tartu Ülikoolis kasutusele uus õppekava tagasiside küsimustik, millele vastamine võimaldab üliõpilastel analüüsida oma senist õpikogemust. Küsimused puudutavad õppekava sidusust ja ülesehitust, õppekorraldust ja -keskkonda, üliõpilaste pädevuste arengut, tugisüsteemide tööd. Sellest kevadest kasutatav õppeaine tagasiside küsimustik võimaldab saada tagasisidet üliõpilase õpikogemuse kohta õppeaines tervikuna ja on mõeldud eelkõige õppejõule oma õppeaine arendamiseks.

Tartu Ülikoolil on eesmärk toetada üliõpilaste ülekantavate oskuste omandamist. Selle eelduseks on valdkonnaülene õppetöö nii erialaste praktiliste oskuste, ettevõtlikkuse kui ka teiste ülekantavate oskuste (näiteks meeskonnatöö-, väljendus- ja kuulamisoskus) arendamiseks. 2020/2021. õppeaastaks sisaldavad kõik esimese ja teise õppeastme õppekavad praktikat ning õppekavadesse lisatakse õppeained, mis aitavad saada ülevaate ettevõtlikkusest ning ettevõtte toimimisest ja majandustegevusest. Õppekavadesse luuakse välisõppemoodul või esitatakse soovitusel õppeainete kohta, mida võiks läbida välismaal. 2019. aastal vaadati üle kõik bakalaureuseõppe ja magistriõppe õppekavad, korraldati koolitusi ja seminare õppejõududele (kaasati üliõpilased) ning programmijuhtidele.

Ülle Tensing ([Tartu Ülikool](#))

Hea meel on International Student Barometer tulemustest näha, et ligi 95% EMTA välistudengitest tunneb end siin rahuloleva ja õnnelikuna. See annab kinnitust sellele, et oleme liikunud õiges suunas ja teeme seda ka edasi.

Kai Kiiv ([Eesti Muusika- ja Teatriakadeemia](#))

ISB uuringust tuli välja, et Maaülikoolis võiks ligipääs interneti olla parem. Kõigis õppehoonetes on avalik wifi-ühendus olemas, kuid tänu uuringule teame nüüd kontrollida, kas internet levib ühtlaselt kõigis auditoriumites ja puhkealadel ning milline on selle kiirus. Üliõpilased on ka väitnud, et ülikooli ühiselamutes puudub vajalik kaabel internetivõrgu kasutamiseks. Edaspidi püütakse saabunutele paremini selgitada, kuidas selliseid küsimusi saab operatiivselt lahendada.

Uuring toetas ka ülikooli enda tähelepanekut, et välistudengitega tegelemisse tuleb kaasata rohkem Eesti tudengeid. Seda selleks, et aidata neil veelgi paremini kohaneda, pakkudes siin tutvusi ja sõpru.

Gerli Selge ([Eesti Maaülikool](#))

Numbritele otsa vaadates saame kinnitust sellele, et EBSil on tudengite jaoks kvaliteetne haridus mõistliku hinnaga (ingl k good value for money). See oli väga positiivne, võrreldes Eesti turuga.

Kui Eestis on globaalsest keskmisest madalam just kohalikku ellu integreerimine ja sõbrad, siis EBS on siinkohal head tööd teinud ning tulemus on Eesti keskmisest kõrgem.

Välistudengid soovivad rohkem tuge saada töö ja praktika leidmisel. Töötame selle kallal, et aidata üliõpilastel lahti mõtestada praktika- ja õpikogemust. EBS on muutmas hetkel oma praktikamudelit, kus praktika toimub läbi 3 aasta ning oleks senisest tugevamalt seotud töökeskkonnaga.

Liina Reimann ([Estonian Business School](#))

Eesti Kunstiakadeemiasse saabus moedisaini õppima Elisabetta Itaaliast, mis on teadagi maailma moemeka. Ta õppis kiiresti ära eesti keele ja osales oma kolleksiooniga ka legendaarsel ERKI Moeshowl, kus pälvis preemia. Tema auhinnaks oli sõit Moskva rahvusvahelisele moeshowle. Elisabetta loovust ja andekust märkasid välis- ja ka kohalikud eesti ajakirjanikud, kajastades tema loomingut erinevates väljaannetes ning väiksest Eestist hüppas ta palju kiiremini palju kõrgemale, kui oleks see olnud võimalik märksa suurema konkurentsiiga koduriigis. Selliseid lugusid on ka teistelt rahvusvahelistelt õppekavadelt. Välitudengid tajuvad, et nad saavad siin siseneda professionaalsesse sfääri kiiremini ja hõlpsamini, kogukond on väike ja võrgustikud tugevad ning toetavad. Näiteks otsustas Eestisse pärast magistriõpinguid veel doktorantuuri ja elama ning töötama jääda USAst pärit Corinne, kes töötab nüüd ka EKA ehte- ja sepakunsti osakonnas juhendaja ja õppejõuna ning teostab end siin erialaselt, väärtustades tugevat kohalikku kunstnike võrgustikku. Professor Kadri Mälgu juhendamisel ja toel valiti Corinne'i teosed ka Saksamaal toimuvale olulisele rahvusvahelisele näitusele Schmuck. Edulugusid on EKAs palju.

Solveig Jahnke ([Eesti Kunstiakadeemia](#))

ISB tulemused aitavad kindlasti edasisi tegevusi planeerida. Tallinna Ülikooli kvaliteet on viimaste aastate jooksul edasi liikunud kõigis välisüliõpilasi puudutavates teemades ning seda on näidanud ka ülemaailmsed eri edetabelid / paremusjärjestused.

Karolin Mägi ([Tallinna Ülikool](#))

Nii 2019 kui ka varasemad iGraduate uuringud on näidanud, et välisüliõpilaste rahulolu võimalustega luua uusi sõprussuhteid kohalikega on TalTechis ja Eestis tunduvalt madalam kui maailma ülikoolides keskmiselt. Seetõttu tuleb meil kohalike ja välisüliõpilaste integratsioonile kindlasti suuremat tähelepanu pöörata. Kuigi paljuski on siinkohal tegemist ka kultuuriliste erisustega, tuleb meil lähiajal erinevate osapooltega ülikoolis (Üliõpilasesindus, tudengiorganisatsioonid jne) arutada, mida omaltpoolt selle teema edendamiseks saaksime ära teha.

Keit Kiissel ([Tallinna Tehnikaülikool](#))

Mainor paistab silma just tudengitele sobiva praktika ja töö leidmisega. Õpingute jooksul on õpilastel kohustuslikus korras vaja läbida erialane praktika ja sellest ka praktikaaruanne koostada. See aitab õpilastel siinset tööturгу paremini mõista ja jalga ukse vahele saada. Meie rahvusvaheliste tudengite nõustaja aitab kõigile leida meie koostööpartnerite juures kõigile sobivad praktikakohad.

ISB andis kindlasti hea ülevaate ka meie miinustest, hetkel on peamiseks probleemiks vähesed huviringid ja vabaaja tegevused. Uuel aastal on juba plaani võetud mitme huviringi avamine ja tööle võtta ka inimene, kes vastutab üliõpilaselu eest.

Ian Lemman ([Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor](#))

Välistudengite majanduslik mõju

Välistudengid, kes Eestisse jõuavad, aitavad kaasa Eesti teaduse arengule ning toovad rahvusvahelise vaatenurga Eesti ülikoolide auditooriumitesse. Läbi koduse rahvusvahelistumise aitavad nad ka Eesti tudengitel saada esimesed ettevalmistused globaalseks karjääriks. Tihti võivad Eestis saadud kontaktid anda panuse pikaajalistele tulevastele ettevõtlussidemetele, mis hiljem kõik Eesti majanduse heaks rakendatakse.

Hea näitena võib tuua Tartu Ülikooli vilistlase Carlos Paniagua, kelle loodud Eesti-USA idufirma Glia kaasas eelmisel aastal 20 miljoni dollari suuruse investeeringu. Guatemalast pärit vilistlase loodud ettevõttel on arenduskeskused Tallinnas ja Tartus.

Riiki saabuvate välistudengite kasvul on märkimisväärne mõju mitte ainult akadeemilisele maailmale, vaid ka majandusele. Eelmisel aastal mõötis Statistikaamet välistudengite majanduslikku mõju Eesti tööturule. Nii töötavad välistudengid ja ka pärast õpingute lõpetamist Eestisse jäänud välisvilistlased töid Eestile üle 10 miljoni euro maksutulu.

Enamus Eestis õppivatest välistudengitest maksab õppemaksu. Kõrgkooliti on välisüliõpilaste õppemaksud üsna erinevad ning kõiguvad keskmiselt alates 1000 eurost kuni 12000 euroni.

Samas näevad kõrghariduse turunduses juba aastakümneid strateegilist tööd teinud riigid välistudengite puhul ka akadeemilisest elust väljapoole jäävaid kulusid, mis annavad panuse riigi majandusse. Arvestama peab ka sellega, et kõik välistudengid õpingute ajal töötada ei soovi ning osa välistudengitest plaanivad nii või teisiti pärast õpingute lõppu minna tagasi kas koduriiki või jätkata karjääri mõnes uues riigis.

Rahvusvaheline ettevõtte Studyportals on oma uuringus välja toonud, et 2016. aastal välismaal õppivad 5,1 miljonit välistudengit on endaga kaasa toonud globaalse mõju 300 miljardi dollari ulatuses.

Prantsusmaal arvutas Campus France 2014. aastal välja, et riik kulutab välistudengitele aastas 3 miljardit eurot ja tudengid jätavad Prantsusmaa majandusse 4,65 miljardit eurot. Eelarve sisse on arvatud nii toodete ja teenuste tarbimine, elamiskulud, õppemaksud ning näiteks ka riiki jõudmine Prantsuse lennuettevõttega. Prantslaste hinnangul aitab positiivne õpikogemus kaasa sellele, et välistudengid ka tulevikus Prantsusmaa tooteid ja teenuseid tarbiks. Ning miks ei võiks positiivse kogemuse saanud tudeng olla mitteformaalne riigi saadik, kes soovib ka Prantsusmaal reisimist või riigis töötamist?

London Economics (Ühendkuningriik) aga arvutas 2018. aastal välja, et välistudengite võõrustamine toob Ühendkuningriigi majandusele kümme korda suurema kasu, kui kulub ülalpidamisele. Analüüs keskendus enam kui 200 000 välistudengile, kes alustasid õpinguid 2015/2016 õppeaastal ning arvesse võeti kogu majanduslikku mõju terve õpinguperioodi ulatuses.

Raport ütles, et õppemaksude ja muude kulutuste ja majanduslikke kasutegureid kokku arvatades töid välistudengid briti majandusse 22,6 miljardit naela, millest 5,1 miljardi panuse andsid Euroopa Liidu tudengid ning 17,5 miljardit naela kolmandate riikide tudengid. Iga 15 Euroopa Liidust või 11 kolmandatest riikidest pärit tudengit tekitavad kogu stuudiumi jooksul 1 miljoni naela väärtuses puhast majandusmõju.

Välistudengid meelitavad igal juhul igasse riiki ka rahvusvahelisi ettevõtteid. Ka hetkel töötavad nüüdseks juba vilistlaseks saanud välistudengid kümnetes Eesti ettevõtetes.

Eestis õppivate välistudengite majandusmõju ja puhastulu hindamiseks on välistudengite eluaseme- ja elamiskulud, Eesti tööturul osalevate välistudengite tulu- ja sotsiaalmaksud, välistudengite lähedaste ja perekonna külastused Eestisse ning nende makstavad õppemaksud vaid baastase, millest kõrghariduse tulemuslikkust edasi mõõta.

Välistudengite kulud eluasemele

Eestis õppivatest välisüliõpilastest vastas eluaseme kulutusi puudutavatele küsimusele 1916 tudengit, nendest kraadiõppest 1429 ning Erasmus+ vahetustudengitest 389.

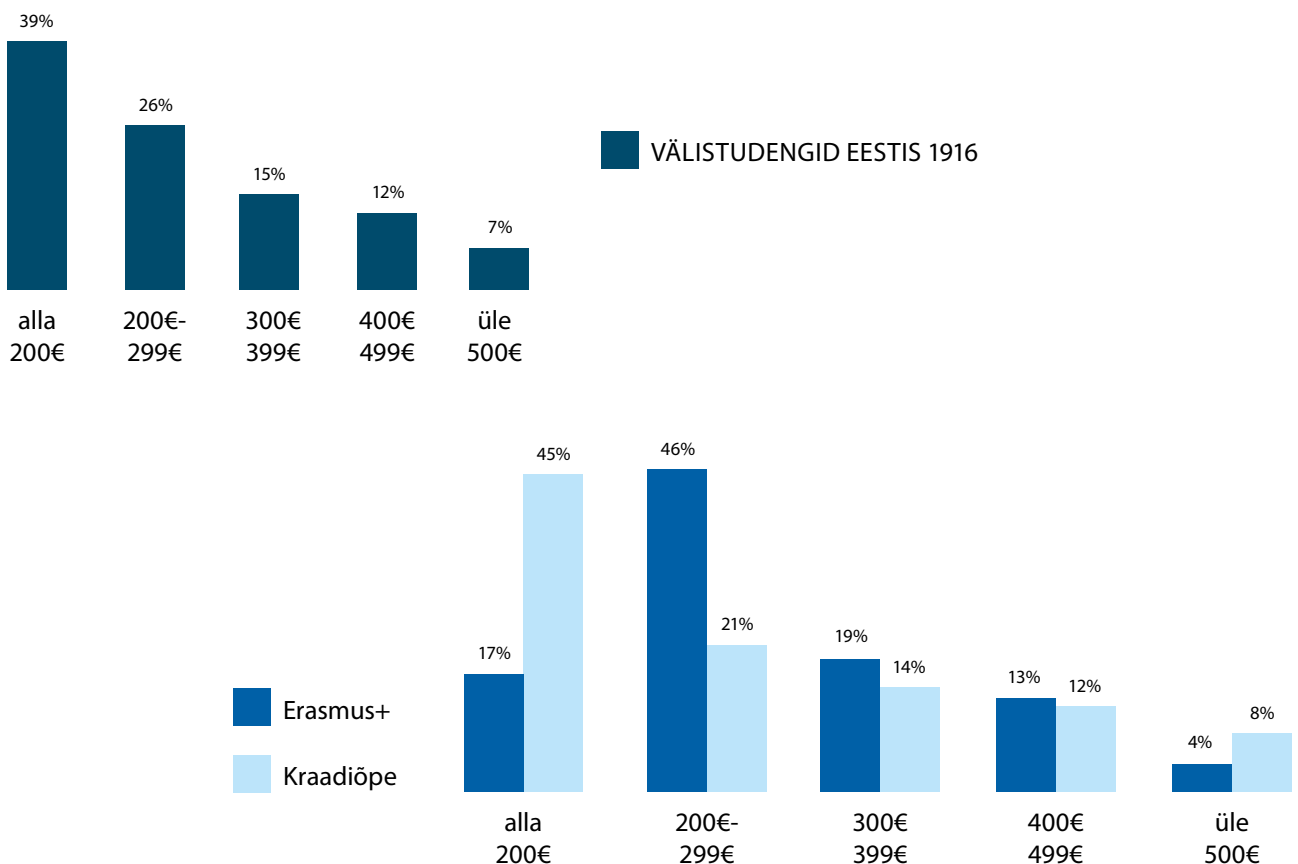
Enam kui 60% Eestis õppivatest välisüliõpilastest kulutab eluasemele vähemalt 200 eurot kuus. Iga kolmas Eestis õppiv välistudeng kulutab vähemalt 300 eurot kuus ning iga viies vähemalt 400 eurot kuus. Enam kui 500 eurot kulutavaid tudengeid on kõige vähem, kõigest 7,2% protsenti vastajatest.

Vähemalt 200 eurot kulutab eluasemele 55% kraadiõppe tudengitest ning lausa 83% Erasmus+ vahetustudengitest.

Erasmus+ vahetustudengite kulutused eluasemele on igakuiselt suuremad kui kraadiõppe tudengite kulud. See võib olla seotud ilmselt ka sellega, et Erasmus+ vahetustudengid õppemaksu ei maksa, ning suure tõenäosusega on neil välisõpinguteks eraldatud oma koduülikooli poolt ka stipendium. See annab aluse eeldada, et nad on valmis ka majutusele enam kulutama ning soovi korral valima soodsama ühiselamu ning kallimate erakorterite vahel endale jõukohasema.

Küllaltki konservatiivsed arvutused lubavad eeldada, et keskmiselt kulutab Eestis õppiv välistudeng eluasemele umbes 250 eurot kuus. Kulud pealinnast väljaspool on kindlasti eluasemele väiksemad kui Tallinnas, ning samuti on Erasmus+ vahetustudengite kulud eluasemele keskmiselt pisut suuremad kui kraadiõppe tudengitel.

2019/2020 õppeaastal õpib Eestis enam kui 5000 kraadiõppe tudengit ning koos Erasmus+ ja teiste mobiilsusprogrammidega kokku ligi 7000 välistudengit. Võttes arvesse mitte 12 kuud, vaid pigem 10 kuud ning arvestades ka asjaolu, et mõnisada EBSi ja Tallinna Ülikooli tudengit õpib ülikoolide Helsingi filiaalides, ja et osa vahetustudengitest veedab Eestis ühe semestri, siis võib eeldada, et välistudengite kulutused majutusele on Eestis vähemalt 15 miljonit eurot aastas.

Välistudengite elamiskulud

International Student Barometer uuris välistudengitelt, millised on nende igakuised kulutused, mis puudutavad toitlustust, väljaskäimist, restoranide ja kohvikute külastamist, sporti, vaba aja veetmist, riigisest turismi ning muud sarnast.

Nagu näitasid ISB tulemused, võib eeldada, et Eestis õppivad välistudengid on siinse eluoluga rahul. 86,6% Eestis õppivatest välistudengitest ütleb, et nad on rahul sellega, millised on nende õpingute ajal tekkivad elamiskulud, samas kui globaalsete tulemuste näitaja on peaaegu 20% madalam. Seega saavad Eesti kõrgkoolid suure eelise, kui Eestisse õppima tuleku kaalukeeleks peaks olema õppimise ajal tekkivad elamiskulud.

Eestis õppivatest välisüliõpilastest vastas elamiskulude küsimusele 1978 tudengit, nendest kraadiõppest 1479 ning Erasmus+ vahetustudengitest 393 vastajat.

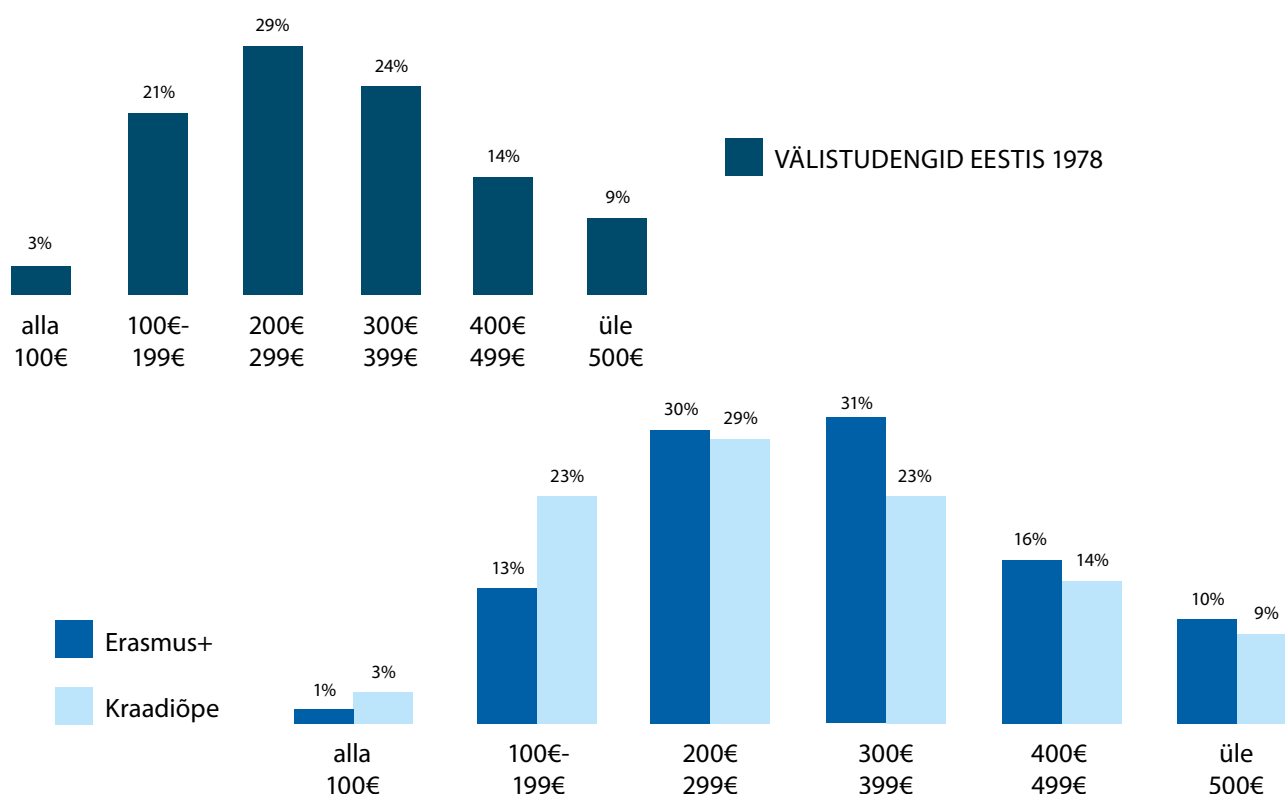
Enam kui kolmveerandi (76%) Eestis õppivate välisüliõpilaste elamiskuludeks on vähemalt 200 eurot kuus. 47% välistudengitest kulutab vähemalt 300 eurot kuus, ning ligi veerandi (23%) välistudengite kulud on enam kui 400 eurot kuus. Enam kui 500 eurot elamiskuludeks kulutavaid tudengeid on 9% kõigist vastajatest.

Vähemalt 200 eurot kulutab elamiseks 74% kraadiõppe tudengitest ning tervelt 85% Erasmus+ vahetustudengitest. Vähemalt 300 eurot kulutab aga 45% kraadiõppe välisüliõpilastest ning 56% Erasmus+ vahetustudengitest.

Jällegi on näha, et Erasmus+ vahetustudengite kulutused on kraadiõppe tudengite kulutustest suuremad. Kindlasti on Erasmus+ vahetustudengite saabumine Eestisse lihtsam – reisikulud on kolmandate riikide tudengite kuludest keskmiselt oluliselt väiksemad, ning arvestades õppimisaja lühemat kestust, siis on ka nende kultuuri tarbimine ning siseturism kõigi eelduste kohaselt tunduvalt intensiivsem kui kraadiõppe tudengitel.

Arvutused näitavad, et keskmiselt kulutabki välistudeng eluolule umbes 300 eurot – kraadiõppe tudengite kulutused on väiksemad (umbes 290 euro ringis), Erasmus+ tudengite kulutused suuremad (umbes 320 euro ringis).

Sarnased arvutused, nagu ka eluaseme puhul, lubavad eeldada, et 2019/2020 õppeaastal oleks välistudengite elamiskulud aastas vähemalt 18 miljonit eurot.

Välistudengeid külastavad lähedased

International Student Barometer uuris ka seda, kas välistudengid on vastu võtnud kaugemalt tulnud (väljastpoolt Eestit) külalisi, nagu näiteks sõbrad või perekond. Küsimusele andis vastuse 1952 Eestis õppivat välistudengit (nendest 1482 kraadiõppe tudengit ning kõigist osalise ajaga õppijatest 392 Erasmus+ vahetustudengit).

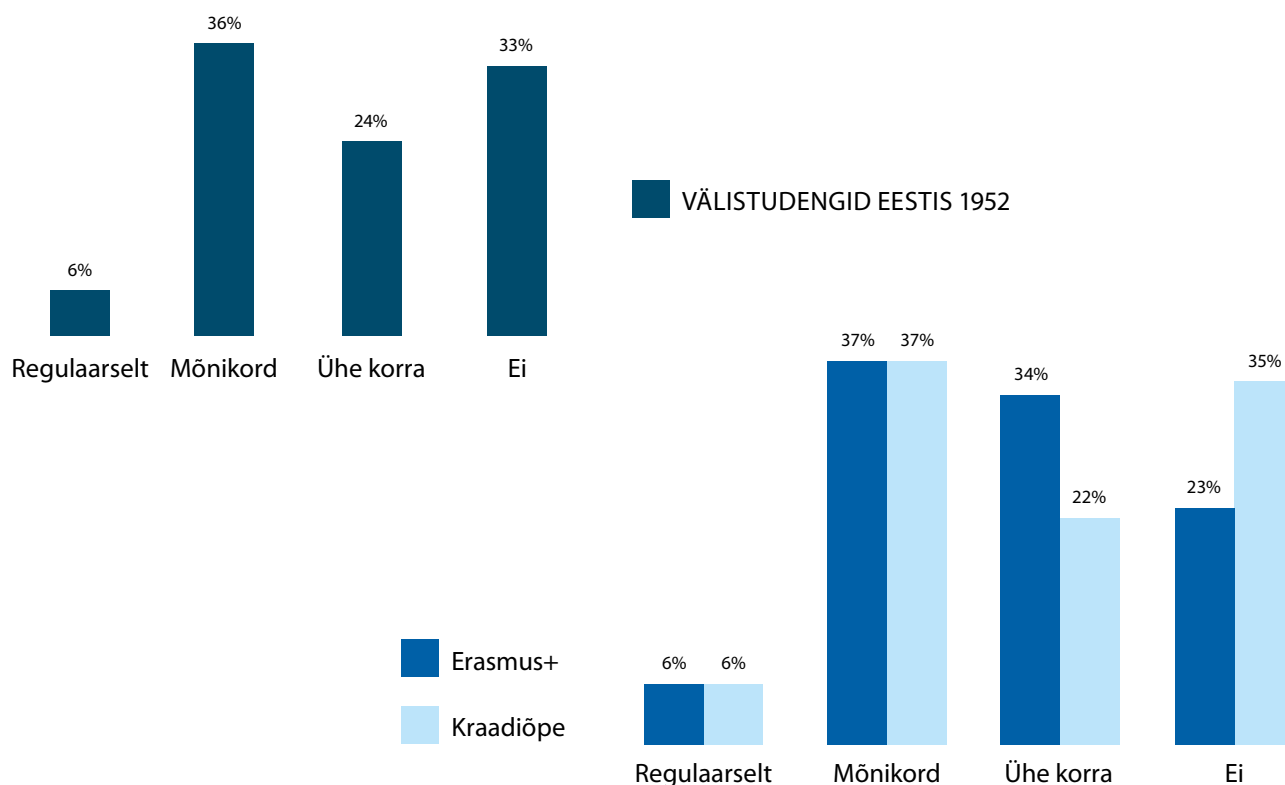
33% vastajatest ütles, et pole kedagi Eestis võõrustanud. ISB andmed näitavad, et 60% külalisi seni mitte võõrustanud välistudengitest on esimese aasta üliõpilased. See võib tugineda tõsiasjale, et küsitlusele vastamise hetkel olid nad Eestis viibinud kõigest kolm kuud.

24% kõigist vastajatest on võõrustanud külalist või külalisi ühe korra. 36% vastajatest on öelnud, et on teinud seda mõne korra, ning 6% kõigist välistudengitest ütleb, et võõrustab külalisi regulaarselt.

Andmed näitavad, et kraadiõppe tudengitega võrreldes käib Erasmus+ tudengitel külalisi rohkem: vähemalt korra on käinud külalisi 65% kraadiõppe tudengitest, samas kui Erasmus+ vahetustudengitest on võõrustanud külalist/külalisi vähemalt korra 77%. Siin mängib kindlasti rolli geografiline lähedus – võrreldes kolmandate riikidega, on Euroopast oluliselt lihtsam ja soodsam Eestisse jõuda.

Kuna küsimus ei täpsustanud ei külaliste hulka ega ka viibimise kestust, siis võime vaid oletada, milline võib olla välistudengite külastajate majanduslik mõju. Eestit külastav välistudengite külaline veedab siin ülisuure tõenäosusega ühe öö, kuid suure tõenäosusega isegi rohkem kui ühe öö. Keskmine välisturist teeb tavaliselt enamuse kulutustest ostudele, majutusele ja toitlustusele ning kulutab Eesti turismi statistika andmetel Eestis 300 eurot. Eeldada võib ka seda, et välistudengit võivad külastada korraga vanemad või ka pika nädalavahetuse raames terve perekond.

Võttes jällegi arvesse kõige tagasihoidlikumad arvutused (välistudengitel korraga külas üks külastaja, ühe külastusega üks ööbimine, keskmine tarbimine, enamus külalisi lennukiga saabunud turistid), võib väita, et välistudengite külastajate kulud ühe õppeaasta peale algavad Eestis vähemalt 2 miljonist eurost.

Peamised järeldused

1. 88,2% välistudengitest on Eestis saadava õpikogemusega rahul. Globaalsel tasandil on välistudengite rahulolu keskmine 88,0%.
2. Välistudengite jaoks kõige olulisem faktor Eestisse tulekul oli "Mõju tuleviku karjäärile", mida pidas oluliseks 95% vastajatest. Sellele järgnevad "Konkreetne õppekava" ja "Õppimiskulud" (mõlemad 93%).
3. Eestis õppivate välistudengite rahulolu sihtriiki saabumisega seotud teenuste ja tegevustega on 91% (vs globaalne 89%, vs Euroopa 87%), õpingutega 86% (vs globaalne 87%, vs Euroopa 85%), eluoluga 88% (vs globaalne 87%, vs Euroopa 84%), kõrgkoolide tugistruktuuridega 88% (vs globaalne 89%, vs Euroopa 86%). Seda saab pidada heaks tulemuseks, arvestades, et 40% kõigist osalenud ülikoolidest on Times Higher Education (THE) või Quacquarelli Symonds (QS) edetabelites kõigist Eesti ülikoolidest kõrgematel positsioonidel (ehk maailma 300 parima seas).
4. Selgelt joonistub välja, et Eestis õppivatele kolmandate riikide tudengitele on kõik tähtsamad õppima minekut mõjutavad faktorid (mõju tulevasele karjäärile, kõrgkooli maine, konkreetne õppekava, Eesti hariduse maine, teaduse kvaliteet, teenimisvõimalused vilistlasena, võimalused õpingute ajal töötada, turvalisus, elamiskulud, töötamine sihtriigis vilistlasena) olulisemad kui Euroopa tudengitele.
5. Tõeliselt märkimisväärne vahe (pea 50%) tekib Eestisse saabunud välistudengite puhul just küsimuses, kui oluline on sihtriiki õppima mineku puhul võimalus ka sihtriigis vilistlasena töötada (Euroopa tudengitest pidas seda oluliseks 33%, kolmandate riikide tudengitest 81%). Võimalust õpingute ajal töötada peab tuleviku õpingute otsuse tegemisel maailma mastaabis oluliseks 74% tudengitest, ning Eestis 75% tudengitest. Eestis õppivatest välistudengitest peab õpingute ajal töötamist oluliseks 29% Erasmus+ vahetustudengitest ning 78% kraadiõppe tudengitest.
6. Töötamine sihtriigis on kraadiõppe tudengitele oluline argument tulevase sihtkoha valikul. Ka globaalsed näitajad on sarnased. Kui Eestisse saabunud välistudengitest peab võimalust sihtriigis õpingutejärgselt töötada oluliseks 73% tudengitest (kraadiõppe tudengite keskmist viivad just alla Euroopa ja Erasmus+ vahetustudengid), siis globaalses võrdluses peab seda oluliseks 77% kõigis maailma ülikoolides õppivatest tudengitest.
7. Eesti näitab globaalsest keskmisest paremaid tulemusi mitmetes kategooriates nagu selge hindamissüsteem (Eesti 90% vs globaalne 89%), tagasiside tulemuslikkusele (Eesti 86% vs globaalne 85%), laborid (Eesti 94% vs globaalne 92%) ning auditooriumide ja klassiruumide suurus (Eesti 93% vs globaalne 89%).
8. Eesti kõrgkoolid teevad välistudengite heaks kõrgel tasemel kommunikatsioonitegevusi (rahulolu kategoorias „Saabumiseelne info“ Eestil 91% vs globaalne 87%) ning väga kõrge rahulolu on ka kõrgkoolide rahvusvaheliste suhete eest vastutavate üksuste ja töötajate osas (rahulolu kategoorias „Rahvusvaheliste suhete osakond“ Eestil 96% vs globaalne 92%).
9. Maha jääme maailma keskmisest kõige enam küsimustes "Töökogemus", "Karjäärinõustamine" ning "Konkurentsivõime tööturul". Konkurentsivõime huvides on need olulised valdkonnad parenduseks, kuna "Mõju tuleviku karjäärile" on peamine faktor välistudengite Eestisse tulekul.
10. Välistudengite rahulolu meie õppejõudude kogemuste ja ekspertiisi osas (ingl k expert lecturers) on väga kõrge 92,2%, kuid rahulolu nende õpetamisega (ingl k good teachers) on 81,2%. Üle 80% rahulolu on kõrge kvaliteedi näitaja, kuid enam kui 10% rahulolu kõikumine näitab, et hinnatakse kõrgelt meie välistudengitele õpetavate õppejõudude akadeemilist taset ja professionaalsust, aga pisut arenguruumi on pedagoogilises osas.

11. Ka tuleb ühe probleemina välja tuua välistudengite vähest kontakti kohalike üliõpilastega (Eestis õppivate välistudengite rahulolu 56%, globaalne 73%, Euroopa 64%) ning rahulolu kõrgkooli poolse ettevalmistusega tulevikuks. Kõigest 61% viimase aasta õppijatest vastas, et õpikogemus on teda valmistanud hästi ette tulevikueesmärkide saavutamiseks. Globaalsest keskmisest jäävad meie kõrgkoolid alla pea 5% ulatuses (Eesti 61% vs globaalne 66%).
12. Eesti on maailma keskmisest tasemest oluliselt üle küsimustes „Majutuse leidmine“ (Eesti 72% vs globaalne 51%), „Majutuse hinnatase“ (Eesti 73% vs globaalne 59%) ning „Elamiskulud“ (Eesti 87% vs globaalne 67%).
13. 82% Eestis õppivatest välistudengitest soovitaks Eestis õppimist, 14% jääb neutraalseks ning 4% ei soovitaks Eestis õppimist.
14. Kõige tugevamat mõju Eestis õppivatele välistudengitele avaldavad otsuse tegemise protsessis kõrgkooli veebileht, sõbrad ja juba Eesti kõrgkoolis õppivad tudengid. Globaalsel tasandil on esikolmikus kõrgkooli veebileht, haridusagendid ja -konsultandid ning seejärel sõbrad.
15. Kõrgkoolidele võib üle kanduda välistudengite rahuolu või rahulolematust ka küsimustes, mida kõrgkoolid ise mõjutada ei saa. Viisaprotsess enne riiki saabumist, võimalused õpingute ajal töötada, ning ligipääs tööturule juba õpingutejärgselt vilistlasena on vaid mõned ISB 2019 näited.
16. Keskmiselt kulutab Eestis õppiv välistudeng eluasemele umbes 250 eurot kuus. Enam kui 60% Eestis õppivatest välisüliõpilastest kulutab eluasemele vähemalt 200 eurot kuus. Iga kolmas Eestis õppiv välistudeng kulutab vähemalt 300 eurot kuus ning iga viies vähemalt 400 eurot kuus. Eestis õppivate välistudengite kulutused eluasemele terve õppeaasta jooksul algavad 15 miljonist eurost.
17. Keskmiselt kulutab välistudeng igapäevategevustele (toitlustus, siseturism jne) umbes 300 eurot kuus. 47% välistudengitest kulutab vähemalt 300 eurot kuus, ning ligi veerandi (23%) välistudengite kulud on enam kui 400 eurot kuus. Enam kui 500 eurot elamiskuludeks kulutavaid tudengeid on 9% kõigist välistudengitest. Välistudengite kulutused õppeaasta jooksul kokku algavad 18 miljonist eurost.
18. 67% välistudengitest on võõrustanud välismaalt tulnud külalist vähemalt korra. Enamusel välistudengitest võõrustajatest on käinud külalisi rohkem kui ühe korra. Turismistatistikal põhinevate (keskmine välisturist kulutab Eestis 300 eurot) ja tagasihoidlike arvutuste järgi võib väita, et välistudengite küllastajate kulud ühe õppeaasta peale algavad Eestis vähemalt 2 miljonist eurost.
19. Kõigi välistudengite (nii kraadiõpe kui vahetustudengid) endi (majutus, igapäevased elamiskulud) ning nende külaliste tehtud kulutused ulatuvad umbes 35 miljoni euroni aastas. Selles arvutuses ei sisaldu Eestisse jõudmise ning Eestist lahkumise transpordikulud.
20. Välistudengid on oluline märk kvaliteetsest haridusest – nad aitavad kaasa nii haridus- ja teaduskvaliteedi arengule kui ka kohalike üliõpilaste globaalsete oskuste arendamisele. Välistudengite panus kaalub kindlasti üles välistudengite õpetamiseks kuluvad Eesti riigi investeeringud. Eestis õppivate välistudengite majandusmõju ja puhastulu hindamiseks on välistudengite eluaseme- ja elamiskulud, Eesti tööturul osalevate välistudengite tulu- ja sotsiaalmaksud, välistudengite lähedaste ja perekonna külastused Eestisse ning nende makstavad õppemaksud vaid baastase, mis Eesti majandusse panuse annab.

Kasutatud kirjandus

- Campus France (2014). Beyond Influence: the Economic Impact of International Students in France. (2014). https://ressources.campusfrance.org/publications/notes/en/note_45_en.pdf
- Eesti idufirma kaasas New Yorgi riskikapitaliettevõtelt 20 miljonit dollarit. (2019). Portaali Geenius. 14.03.2019. Kasutatud 31. mai 2020. <https://digi.geenius.ee/rubriik/uudis/eesti-idufirma-kaasas-new-yorgi-riskikapitaliettevottelt-20-miljonit-dollarit/>
- Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuur (2019). Välisüliõpilaste õppimine ja õpetamine Eesti kõrgkoolides.
- Haridus- ja Teadusministeerium. Kõrgharidusprogramm 2019-2022. <https://www.hm.ee/et/tegevused/arengukavad>
- Haridus- ja Teadusministeerium. Aasta-analüüs 2017, kokkuvõte. https://www.hm.ee/sites/default/files/uuringud/htmaastaanaluuus2017_kokkuvote.pdf
- Kreegipuu, T. (2017). Välisüliõpilased Eesti kõrghariduses. Haridus- ja Teadusministeerium. <https://www.hm.ee/sites/default/files/uuringud/valisuliopilased.pdf>
- London Economics (2018). The costs and benefits of international students by parliamentary constituency.
- Loonurm, E. (2019). Välisstudengid Eestis 2018/2019. Faktid ja statistika. <https://www.norden.ee/et/regionaalne-koostoo/ettekanded>
- Piliste, K. (2020). Kraadiõppe välisstudengite statistika 2019/2020. <https://archimedes.ee/blog/kraadioppe-valistudengite-statistika-2019-2020/>
- Rootalu, K. (2019). Välisüliõpilaste majanduslik mõju. Eesti tööturul osalemine. Eesti Statistikaamet.
- SA Archimedes (2015). Eesti kõrghariduse rahvusvahelistumise tutvustamise strateegia 2015-2020. <https://archimedes.ee/wp-content/uploads/2016/05/KH-rahvusvahelise-tutvustamise-strateegia.pdf>
- Statistika: möödunud õppeaastal õppis Eestis üle 5500 välisstudengi. (2020). Eesti Rahvusringhääling, 27. mai 2020. Kasutatud 30. mai 2020. <https://www.err.ee/1094911/statistika-moodunud-oppeaastal-oppis-eestis-ule-5500-valistudengi>
- Tänav, T.; Villenthal, A. (2018). Rahvusvaheliste üliõpilaste teadlikkus pakutavate tugiteenuste kohta. Eesti Üliõpilaskondade Liit.
- UNESCO. Outbound internationally mobile students by host region. <http://data.uis.unesco.org/Index.aspx?queryid=172>
- Välisküllastajate piiriuuring ja kaugturgude ülevaated. (2017). Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. 02.10.2017. <https://www.puhkaeestis.ee/et/valiskulastajate-piiriuuring-ja-kaugturgude-ulevaated>
- Ööbinud turist jätab Eestisse keskmiselt 328 eurot. (2015). Ettevõtluse Arendamise Sihtasutus. 26.05.2015. <https://www.eas.ee/oeoebinud-turist-jaetab-eestisse-keskmiselt-328-eurot/>

Lisa 1

Küsitluses International Student Barometer osalenud maailma ülikoolid

Murdoch University	Australia	Cape Breton University	Canada
Australian Catholic University	Australia	Centennial College	Canada
The University of Adelaide	Australia	College of the North Atlantic	Canada
Australian National University	Australia	Dalhousie University	Canada
Bond University	Australia	Fanshawe College	Canada
University of Canberra	Australia	St. Francis Xavier University	Canada
Charles Darwin University	Australia	George Brown College	Canada
CQUniversity Australia	Australia	Mohawk College	Canada
Curtin University	Australia	Memorial University of Newfoundland	Canada
Deakin University	Australia	Nova Scotia College of Art & Design	Canada
Edith Cowan University	Australia	Nova Scotia Community College	Canada
Federation University Australia	Australia	Sheridan College	Canada
Flinders University	Australia	Saint Mary's University	Canada
Griffith University	Australia	University of Prince Edward Island	Canada
James Cook University	Australia	College of the Rockies	Canada
La Trobe University	Australia	University of Saskatchewan	Canada
Macquarie University	Australia	Nottingham - China	China
The University of Melbourne	Australia	Peking University	China
Monash University	Australia	Estonian Academy of Arts	Estonia
Queensland University of Technology	Australia	Estonian Academy of Music and Theatre	Estonia
RMIT University	Australia	Estonian Business School	Estonia
Southern Cross University	Australia	Estonian University of Life Sciences	Estonia
Swinburne University of Technology	Australia	Tallinn University	Estonia
The University of Sydney	Australia	Tallinn University of Technology	Estonia
The University of New England	Australia	University of Tartu	Estonia
University of South Australia	Australia	Estonian Entrepreneurship	Estonia
University of Newcastle	Australia	University of Applied Sciences	Estonia
The University of New South Wales	Australia	University of Oulu	Finland
The University of Queensland	Australia	University of Helsinki	Finland
University of Southern Queensland	Australia	Christian-Albrechts-Universität zu Kiel	Germany
University of Tasmania	Australia	Freie Universität Berlin	Germany
University of Technology Sydney	Australia	Hochschule Neubrandenburg	Germany
The University of Western Australia	Australia	Ostbayerische Technische	Germany
University of Wollongong	Australia	Hochschule Regensburg	Germany
Western Sydney University	Australia	RWTH Aachen University	Germany
Acadia University	Canada	Universität des Saarlandes	Germany
Algonquin College	Canada	Technische Universität Berlin	Germany
Cambrian College	Canada	Technische Universität Chemnitz	Germany
		Technische Universität Kaiserslautern	Germany

Universität Bayreuth	Germany	Nottingham - Malaysia	Malaysia
Ruhr-Universität Bochum	Germany	Sunway University and Sunway College	Malaysia
Technische Universität Darmstadt	Germany	University of Malaya	Malaysia
Universität Hamburg	Germany	Universiti Teknologi Malaysia	Malaysia
Friedrich-Schiller-Universität Jena	Germany	Universiti Teknologi PETRONAS	Malaysia
Johannes Gutenberg-Universität Mainz	Germany	RCSI and UCD Malaysia Campus	Malaysia
Philipps-Universität Marburg	Germany	Taylor's University, Lakeside Campus	Malaysia
European University Viadrina	Germany	Curtin University, Malaysia	Malaysia
HKU School of Professional and Continuing Education	Hong Kong	Swinburne University of Technology (Sarawak Campus)	Malaysia
The Hong Kong Polytechnic University	Hong Kong	Curtin Mauritius	Mauritius
Hong Kong Community College (HKCC)/School of Professional Education and Executive Development (SPEED)	Hong Kong	University of Auckland	New Zealand
Chinese University of Hong Kong	Hong Kong	University of Canterbury	New Zealand
The Royal College of Surgeons in Ireland	Ireland	Lincoln University	New Zealand
Dublin City University	Ireland	Massey University	New Zealand
University of Limerick	Ireland	University of Otago	New Zealand
Maynooth University	Ireland	Victoria University of Wellington	New Zealand
National University of Ireland, Galway	Ireland	University of Waikato	New Zealand
Trinity College Dublin	Ireland	PSB Academy	Singapore
University College Dublin	Ireland	SIM Global Education (SIM GE)	Singapore
Universita Cattolica del Sacro Cuore	Italy	Curtin Singapore	Singapore
Art Academy of Latvia	Latvia	James Cook University (Singapore)	Singapore
BA School of Business and Finance	Latvia	Chalmers University of Technology	Sweden
Daugavpils University	Latvia	Jönköping University	Sweden
Jāzeps Vītols Latvian Academy of Music	Latvia	University of Gothenburg	Sweden
Latvia University of Life Sciences and Technologies	Latvia	Burapha University	Thailand
Latvian Academy of Culture	Latvia	Chulalongkorn University	Thailand
Latvian Maritime Academy	Latvia	Khon Kaen University	Thailand
Rēzekne Academy of Technologies	Latvia	King Mongkut's Institute of Technology Ladkrabang (KMITL)	Thailand
Riga Stockholm School of Economics	Latvia	King Mongkut's University of Technology North Bangkok (KMUTNB)	Thailand
Riga Stradiņš University	Latvia	King Mongkut's University of Technology Thonburi (KMUTT)	Thailand
Riga Technical University	Latvia	Maejo University	Thailand
RISEBA University of Applied Sciences	Latvia	Mahidol University	Thailand
Transport and Telecommunication Institute	Latvia	Naresuan University	Thailand
Turiba University	Latvia	Prince of Songkla	Thailand
University of Latvia	Latvia	Srinakharinwirot University	Thailand
Ventspils University of Applied Sciences	Latvia	Delft University of Technology	The Netherlands
Vidzeme University of Applied Sciences	Latvia	Erasmus University Rotterdam	The Netherlands
Asia Pacific University of Technology & Innovation (APU)	Malaysia	The Hague University of Applied Sciences (THUAS)	The Netherlands
International Medical University	Malaysia	Coventry University	UK

University of Amsterdam	The Netherlands	York St John University	UK
Vrije Universiteit Amsterdam	The Netherlands	University of Derby	UK
Leiden University	The Netherlands	University of Leicester	UK
Radboud University Nijmegen	The Netherlands	Liverpool John Moores University	UK
Eindhoven University of Technology	The Netherlands	London South Bank University	UK
University of Twente	The Netherlands	Manchester Metropolitan University	UK
Utrecht University	The Netherlands	The University of Newcastle	UK
Anglia Ruskin University	UK	Queen's University Belfast	UK
University of Birmingham	UK	University of Reading	UK
Birmingham City University	UK	Royal Holloway, University of London	UK
University of Bradford	UK	University of Salford	UK
Bournemouth University	UK	University of St Andrews	UK
University of Cambridge	UK	University of Stirling	UK
Cardiff Metropolitan University	UK	University of Strathclyde	UK
University of Dundee	UK	University of East London	UK
Durham University	UK	University of Ulster	UK
Glasgow Caledonian University	UK	University of the West of Scotland	UK
University of Greenwich	UK	University of Delaware	USA
Lancaster University	UK	DePaul University	USA
University of Leeds	UK	Kent State University	USA
University of Nottingham	UK	University of Minnesota	USA
University of Oxford	UK	University of Pittsburgh	USA
The Royal Veterinary College	UK	Texas Woman's University	USA
SOAS, University of London	UK	Iowa State University	USA
Staffordshire University	UK	Lane Community College	USA
University of Surrey	UK	Miami University	USA
University of Sussex	UK	Tulane University	USA
Teesside University	UK	University of Kentucky	USA
The University of Law	UK	University of Texas at San Antonio	USA
University of Warwick	UK	Virginia Tech	USA
University of York	UK	University of Wyoming	USA

ARCHIMEDES

Eesti hariduse ja teaduse heaks
For education & research in Estonia
www.archimedes.ee

Euroopa Liit
Euroopa
Regionaalarengu Fond

Eesti
tuleviku heaks